

# ÉLETTÜNK

Az európai magyar katolikusok lapja

XXIX. évf. 5. szám (29. Jahrg. Nr. 5)

1997. május

## MODERN

### EREKLYETISZTELET

A Notre Dame székesegyház féltett kincse Jézus töviskoronája, amelyet csak nagypénteken és nagyszombaton lehet megtekinteni.

A keresztény hagyomány szerint Jézus keresztjére és a többi kínozóközre a IV. században talált rá Szent Ilona császárnő a Szentföldön, ahonnan Konstantinápolyba kerültek. Később a bizánci császár kénytelen volt Jézus töviskoszorúját egy velencei bankárnak zálogba adni, akitől Szent Lajos király, a keresztes hadjáratok lovagideálja, 5.000 forintért vásárolt meg. A Párizsba érkező felbecsülhetetlen értékű ereklyét Szent Lajos 1239 augusztus 18-án diadallal vitte a Notre Dameba, majd néhány év múlva a Sainte Chapelleben helyezte el, amelyet azért épített, hogy méltó hely legyen a szentföldi ereklyének. 1804 óta a nagy Francia Forradalmat túlélő Jézus töviskoszorúját a Notre Dame kincstára őrzi.

Hét és fél század után először állították ki Krisztus töviskoronáját tiszteletadásra, megőrző helyén kívül, a Sainte Clotilde bazilikában, amelynek gazdag belső díszítését annakidején forradalmi kormányrendeletre verték le, de még így is Párizs legszebb templomai közé tartozik. Amikor a nagybőjti istentisztelet keretében a töviskoszorút az oltáron álló keresztre helyezték, tanúságtételként egy súlyos testi-lelki fogyatékos gyermek szülei, egy szerzetesi hivatásáért anyától kitanúsított kedvesnővér és egy munkanélküliségét családja előtt eltitkoló édesapa vallotta meg miként szorítja az ő szívüket is a töviskoszorú. A keresztjét hordozó nagykorú hívő az ereklyének nem történelmi hitelességét feszegeti, nem tekinti azt mágikus erőforrásnak, még kevésbé diadalmaskodik azzal, hanem alázatos lélekkel elmélkedik, azaz résztvesz a Jézus üdvösségét hozó szenvedésben. Íme, az ereklyetisztelet egy mai változata.

Molnár Ottó

### TERÉZ ANYA UTÓDJA

Mint a nemzetközi hírközlő irodák jelentették, megromlott egészségi állapota miatt Teréz anya lemondott az általa alapított Szeretet Misszionáriusai Kongregáció vezetéséről. Utódjául a most 63 éves nepáli Nirmala nővért választották a Kongregáció vezetőjévé. Nirmala nővér hindu családban született, jogi diplomája megszerzése után tért át katolikus hitre és csatlakozott Teréz anya mozgalmához. Most az ő feladata a 80 országban működő, 4500 személyt foglalkoztató kongregáció vezetése. A rendi káptalan, amelynek 130 nővér a tagja, már januárban összeült, de a választás dátumát többször is elhalasztották. A mostani döntés egyhangúlag született meg. VR/KAP/MK

\*

Az amerikai Képviselőház 295 szavazattal 125 ellenében megszavazta, hogy a Tizparancsolatot a jövőben kifüggesztik állami hivatalokban.

Frank Miklós (München)

## LÉLEKEL VAGY LÉLEKTELENÜL? GONDOLATOK PÜNKÖSDRE

Néhány évtizede a katolikus egyházban nagy népszerűségnek örvend a pünkösdi, vagy más néven: karizmatikus megújulás mozgalma. Ez arra a felismerésre épít, hogy Pünkösöd nemcsak egyszer lejátszódott történelmi esemény, hanem egy folyamat kezdete. A Szentlélek nemcsak az apostolokra szállt le és tette őket képessé a Jézustól kapott küldetés teljesítésére, hanem azóta is állandóan jelen van az Egyházban és vezeti, irányítja azt.

Az Egyház történetének két évezrede tulajdonképpen ennek fogható bizonyítéka: jóformán megszakítás nélküli küzdelme, sokszor élet-halál harca fennmaradásáért, a kívülről támadó erőszak és a belső bomlás, az emberi gyarlóság, a bűn és a szakadások ellen, nem vezethetett volna eredményre Isten Lelkének oltalmazó, erősítő, megújító jelenléte nélkül. Különösen ez az utóbbi, a "perennis reformatio", az Egyház állandó megújulása, ahogy a II. Vatikáni Zsinat nevezi, világosan az Ő műve. Nem véletlen, hogy II. Pál pápa, már több mint tíz éve, külön körlevélben fejtette ki a Szentlélek megújító szerepét az új évezred kezdetén.

Ezt a belső megújulást szorgalmazza a pünkösdi megújulás mozgalma, mert a reformok, a megújulás nem az intézmények, struktúrák, módszerek újjászervezése révén jönnek létre elsősorban, hanem tagjainak tudatos kilépésében a privát-vallásosságból, a kuckókereszténységéből a nyilvánosság elé, amint azt az első Pünkösdkor az apostolok tették. Kereszténynek lenni annyit jelent, mint egyénenként és közösségben tanúságot tenni Jézus Krisztusról és az Ő evangéliumáról.

Az "Új Pünkösöd" – ahogy azt a pünkösdi megújulás nagy pártfogója, Suenens belga bíboros nevezte, azért aktuális, mert a világ még sosem forgott annyira az el-lélektelenedés veszélyében, mint manapság.

Mindezt jó éppen Pünkösöd ünnepe alkalmából elmondani, mert ez a nap a Lélekben, az Isten lelkében való megújulás. Ehhez persze kortársunknak tudni kellene, mi a lélek és mi a megújulás? Egyiket sem lehet se mérni, se számolni, se venni, se eladni. De ha ez így van mit ér az egész?

Már maga ez a kérdés mutatja, mennyire összezavarodtak gondolataink, mennyire fejtetőre állt az értékek rendje.

Az, sajnos, tragikus tény, hogy a Lélek kialudt a lelkekből és az ember eszelősen kapkod a jólét fel-felvillanó lidércfényei után és képes könyörtelenül átázolni mindazon, amiről úgy véli, hogy útjában áll annak, amit boldogságnak tart.

Ennek ellenére – vagy éppen ezért – az Egyház nem szűnik meg Pünkösödöt

ünnepelni. Ezzel nemcsak saját születésnapjára emlékezik vissza, amikor 12 galileai fiatalember kilépett a nyilvánosság elé, hogy hirdesse Jézus Krisztus üzenetét; nem is csak annak a ragyogó reggelnek a felidézése, amikor – az Apostolok Cselekedeteinek leírása szerint a Szentlélek lángnyelvek formájában betöltötte az apostolokat.

Ma a Pünkösöd több, mint emlékezés: riadó! Az egyház megkísérli felrázni a vi-deós, internetes összkomfortjába a belebódult embert: Vigyázz! Térj észre! Ha hagyod, hogy kialudjon a Lélek, elvesztél te magad. Mert nélküle hamarosan eljutsz arra a fokra, ahonnan évmilliókkal ezelőtt elindultál: A Lélek, az Isten Lelke nélkül az ember nem ember többé...

Amikor az ember emberré lett, Isten lehelte belé a lelket.

Amikor Isten emberré lett, a Lélek erejével jelent meg közöttünk: "A Szentlélek ereje beárnyékoz téged" – mondta az angyal Máriának. Amikor az ember elindul Isten felé, megint csak a Lélek, Isten pünkösdi Szent Lelke tölti el és vezeti végig a történelem göröngyös vándor útján. Jézus szavai szerint a Szentlélek a történelemben jelen lévő Isten: "Én kérem fogom az Atyát és más Vigasztalót ad nektek, az igazság lelkét, aki mindörökké veletek marad."

Isten Lelke kíséri, vezeti, védi, támogatja a "földi zarándokúton járó Egyházat". Igen, a Lélek jelen van ma is, közöttünk is, de észre kell vennünk, figyelniük kell rá, mert nem síppal-dobbal érkezik, nem vásári zsi-baj az Ő világa, hanem a csend, amelytől már annyira elszoktunk, hogy ki se bírjuk. Ezért van égető szükségünk rá, hogy újjá teremtsen bennünket, mert újra meg kell találnunk veszendőbe menő emberi mivoltunkat, emberségünk valódi értékeit egy szédítő rohanásba, i-szonyatos hangzavarba, a technikai fejlődés csúcsteljesítményeibe belerészegült világba. Ha társadalmi, erkölcsi megújulásról, az emberi jogok tiszteltben tartásáról van szó: Hozzá kell fordulnunk. Ha az igazságtalanságok kiküszöböléséért, a javak arányos elosztásáért, a fejlődés előmozdításáért szállunk síkra: Hozzá kell fordulnunk. Mert hiába demokrácia, hiába szabadság, hiába gazdasági reformok, ha hiányzik a Lélek. Nélküle lélektelenné sőt lelketlenülé válik a világ.

Pünkösöd az új kezdet ünnepe. Legyen azzá mindnyájunk számára. Tegyen belénk új szívet, mert új világot nem lehet lélek nélkül, kiégett szívvel építeni. Kérjük az Isten Szent Lelkét, legyen újra Pünkösöd ebben a világban. A Szeretet lángja perzseljen ki belőlünk minden álmos lagymatagságot: "Küldd el Szentlelkedet és minden megújul és megújítod a föld színét."

## Imaszándékok

MÁJUSRA

1.

Imádkozzunk, hogy Szűz Mária hite serkentse mindazokat, akik Isten akaratát keresik.

Szűz Mária mélyesége hite olyannyira természetes a szentírásban, hogy szinte észre sem vesszük. Azt azonban észrevesz-szük, hogy hite természetes volt. Az ember lelkébe bele van ágyazva a szeretet, a vonzódás Isten felé, ezért ez minden ember természetes adottsága. Más kérdés: ez az adottság mennyire fejlődhet ki és válhat meghatározó iránnyá bárki életében.

Befolyásolja a fejlődést az ember misztikára való hajlama: Isten titkait, kegyelmi indításait, "felénk fordulását" a lelkiünkkel tudjuk érezni, nem értelmünkkel, alig szavakkal vagy elméleti magyarázatokkal. Aki erősen racionális típus, annak nehezebb a lelki indításokat érzékelni.

Befolyást gyakorol a "természetes" külvilág, a társadalom, amely elsősorban a földi dolgok felé fordul, neki ez a természetes: gazdagság, hatalom, befolyás, birtoklás, mások legyőzése (fizikai vagy szellemi fölény), tudomány és sok más. Ennyi szerteágazó irány és célkitűzés mellett a "lelki természet" és annak kibontakozása könnyen háttérbe szorul.

Másik ellensége a hitnek a bűnök változatai. Ez Szűz Máriánál hiányzott, Ő szeplőtelenül fogantatott, abban a lelki állapotban, amelyben minden embernek - Isten eredeti terve szerint - fogannia kellett volna.

Szűz Mária bizonyosan ugyanígy el-elgondolkozott Isten akaratán, ahogyan mi is tesszük időnként. E mellett feltétlenül engedelmes volt, örömet jelentett neki, Istennek szolgálni. A szenvedést az emberi élethez tartozónak tartotta - Isten akaratának, legalábbis megengedésének. Megérezte a szenvedés fájdalmaiban az üdvösséghező fényt.

2.

A női nem életének igazi, Szűz Máriához igazított értelmezéséért imádkozzunk!

Világunkban - régebbi korokban is - a női nemet másodrendűnek tartották, az "erős" férfi nem tagjai. Uralkodni, meghatározni akartak a "gyengébb nem" felett. Valószínű, a női nem az erősebb az életben, de egyik nem sem hivatott Istentől a másikat uralni. Isten férfit és nőt teremtett embernek.

Mária magát az Úr szolgáló leányának nevezte, ez volt a meghatározó életében. Isten megszentelte benne a női nemet, az élet örömeit, fájdalmait, feladatait, a gyermekáldást, a család összetartozását, a gyermek(ek) nevelését - a reá eső részt. Elfogadta, hogy a gyermek által a Teremtő munkatársává vált.

Nem lenne baj, ha az emancipációra törekvő, illetve azért harcoló asszonyok, akik gyakran maguk akarnak dönteni életükről, gyermekeikről - erősen és lelki indításból figyelnék Szűz Mária életét és a magukét hozzá igazítanák...

Fejős Ottó

## Olvassuk együtt a katekizmust

Húsvét után a feltámadásról beszélünk. Az értelmére és a tapasztalatára építő gondolkodás, – mint a miénk is – igen nehezen tud megbirkózni magával a gondolattal, hogy egy valaki feltámadt, amikor "tele vannak a temetők!" – mondta egy beszélgetőtárs. Miránk is az vár, hogy "a béke kertjének" lakói legyünk, amint azt a német nyelv olyan szépen fejezi ki. A halál és annak megtapasztalása, – mint lehetőség az ember vértét felláztatja, "az egyetlen igazság ellen", – és a mai embert teljesen a föld felé, az élet mindenfajta itteni megélése felé fordítja. Ami nem lenne baj, de elmentésben látja azzal az étellel, amit Krisztus szerzett meg feltámadása által, ezért a halál utáni életet semminek veszi.

Az ember azt hiszi el, amiről valami magtapasztalható fogalma van, – hétköznapian, – amit a televízió ad. A feltámadás pedig olyan módon esik ki az ember tapasztalati köre alól, hogy semmilyen modern eszközzel nem lehet arról akár valamit is bemutatni. "A feltámadás ezek szerint olyan probléma elé állít bennünket, mint az ősembert és világát, aki a villámtól félve bunkóját is eldobva, barlangjába menekült. Ezzel azt akarom mondani, – folytatta fiatal barátunk – ezzel a világgal szemben fegyvertelenek vagyunk, hiszük vagy nem, ezen áll vagy bukik." A feltámadás, vagy a hitünk? – kérdezték többen is.

"Ha tehát azt hirdetjük, hogy Krisztus feltámadt halottaiból, hogyan állíthatják néhányan közületek, hogy nincs feltámadás? Ha nincs feltámadás, akkor Krisztus sem támadt fel, hiábavaló a mi igehirdetésünk s hiábavaló a ti hitetek. Sőt még Isten hamis tanúinak is bizonyulunk, mert Istennel szemben arról tanúszkodunk, hogy Krisztust feltámasztotta, noha nem támasztotta fel, semmit sem ér a hitetek, mert még mindig bűneitekben vagytok. Sőt azok is akik elhunytak Krisztusban, elvesztek. Ha csak ebben az életben reménykedünk, szánalomraméltóbbak vagyunk minden embernél." (Kor 15,12-20)

Szent Pál tanításából látható, hogy az ember támad fel, – teljesen mindegy, milyen kulturális körülmények között él,

mert Krisztus feltámadt. Ez a mi hitünk alapja. Ugyanezt imádkozzuk a szentmisében az átváltoztatás után: "Hittel valljuk feltámadásodat..." Mennyire más emberi hit megtapasztalásba vezet el bennünket az egyház. Mert elhisszük tanítását, az egyházi tekintélyre hivatkozva mondta Szent Pál: "azt hirdetjük, hogy Krisztus feltámadt".

Krisztus istenségének a problémájával találjuk szembe magunkat: elfogadjuk az egyház tanítására hivatkozva és elhiszszük, vagy pedig "saját kis egyszemélyes barlangunkba vonulunk vissza minden felőlős döntés elől?"

A hit mindenekelőtt az ember személyes hozzákötődése Istenhez: ugyanakkor ettől elválaszthatatlanul, egyben szabad elfogadása minden igazságnak, amit Isten kinyilatkoztatott. Mint személyes Istenhez történő kötődés és a kinyilatkoztatott igazság elfogadása, a keresztény hit különbözik az emberi személybe vetett hittől. Valóban jó és igazságos magunkat teljesen Istenre bízni és feltétel nélkül hinni abban, amit mond. De hiábavaló és hamis dolog ilyen hittel a teremtmény felé fordulni.

A keresztény ember számára az Istenbe vetett hit elválhatatlanul azt is jelenti, hogy hisz abban, akit Isten elküldött, "szeretett Fiában", akiben ő kedvét találja. (Mk 1,11)

Isten szólított fel minket arra, hogy "őt hallgassuk". Krisztus Urunk maga mondta tanítványainak: "Higgyetek Istenben, higgyetek bennem is." (Jn 14,1) Azért hihetünk Jézus Krisztusban, mert Ő maga Isten, a megtestesült Ige: "Istent soha nem látta senki: az egyszülött Fiú, aki az Atya kebelén van, Ő nyilatkoztatta ki." (Jn 1,18) Mivel "Ő látta az Atyát" (Jn 6,46), egyedül Ő ismeri és csak Ő nyilatkoztathatja ki."

Minden élénk van adva, ugyan más módon, mint a világ teszi azt: szabadon, személyesen én dönthetem el hitemet és léphetek azzal kapcsolatba, aki az "én Uram és Istenem!"

Május hónapot kiváltképp Jézus édesanyjának szenteljük, kérjük "imádkozzál érettünk", hogy az Úr "növelje bennünk a hitet!"

Szabó József (Offenburg)

## Mozi-lelkigyakorlat

Igen, ilyen is van már. Rendezi immár 5 éve a stuttgarter Katolikus-Média-Központ. Kezdeményezője az Alpertsbach-i plébános, Michael Graff, aki egyben a Német Püspöki Konferencia Média-Központjához tartozó Katolikus Filmbizottság tagja. Lelkipásztori munkája során ráébredt, hogy a mai ember, akit eláraszt a képek özöne s ezért már csak képekben tud gondolkodni, különösen érzékeny a vallásos valóságok filmszerű ábrázolása iránt. "Nem mi dolgozunk a filmmel, hanem a film dolgozik velünk" – mondja Graff atya.

E különleges lelkigyakorlat nem a film mélyebb megértését célozza, sokkal inkább a film "kisajátítását" a lelkigyakorlat szellemében. Graff atya a maga szerepét "utaskísérő"-ként értelmezi, aki elősegíti a film mondanivalóján keresztül feltáruuló találkozást a vallás egzisztenciális valóságával. "A mi utunk se nem jobb, se nem jámborabb, de nem is felületesebb mint a vallási elmélyedés más útjai: csak úgy éljük meg önmagunkat ezen a sajátos, mással össze nem hasonlítható úton, hogy megrázó történések, képek, hangok megindítják mindegyikünkben a belső filmet.

A lelkigyakorlat öt napjának alapgon-

dolatát és lefolyását egy egyszerű prospektus mutatja be. Az olvasó szembe találja magát a kérdéssel, vajon a film nem távolítja-e el az embert a belső világtól, nem túl hangos, túl gyors, túl felületes-e ahhoz, hogy lelkigyakorlat épülhessen rá. Hiszen a lelkigyakorlat csendet, elmélyülést feltételez. Tény, hogy Graff atya lelkigyakorlati, nem a klasszikus értelemben vett lelkigyakorlatnak felelnek meg, nem is akarnak azok lenni. De egybefognak két világot, amelyek nem is annyira idegenek egymástól. A megdöbbenő, az ember lelkivilágát felkavaró film mellett a program tartalmaz meditatív, elgondolkoztató alkotásokat. Kísérik őket lelkigyakorlatos elmélkedések, magány és csend és részvétel a közös szentmisén. A filmek a lelkigyakorlat témája körül csoportosulnak. A befejezés mindig olyan film, amely megnevetett, mely feloldja a feszültséget. Ez a legjobb előkészület a hétköznapi problémáira, az életre, amely újra kezdődik és amelynek sikerülnie kell. Hiszen ez minden lelkigyakorlat célja és értelme.

(Katholisches Sonntagsblatt, Stuttgart, 1997. Ápr. 6 alapján)

Frank Miklós

## Aktív és passzív eutanázia - és a lelkiismeret

NORMA ÉS TOLERANCIA

*Ausztrália Északi Terület nevű szövetségi tartományában az elmúlt évben életbe lépett - elsőnek a világon - az eutanázia engedélyezéséről szóló törvény. A helyi parlament határozata értelmében az ún. "kíméletes" halálhoz a gyógyíthatatlan beteg részére két gyakorló orvos és egy pszichológus aláírását kell megszerezni. A hírrel kapcsolatban a Magyar Kurír munkatársa Boda László moráleteológust, a budapesti Pázmány Péter Katolikus Egyetem professzorát kérte meg az eutanázia problematikájának összefoglalására.*

A professzor mindenek előtt leszögezte: a katolikus egyháznak nem csupán joga, de kötelessége szót emelni az ember sorsát, üdvösségét érintő jó és rossz kérdésekben. Ez egyértelműen az egyház prófétai küldetéséhez tartozik. Nem véletlen, hogy az utóbbi időben két pápai enciklika is foglalkozott az eutanáziával: a Veritatis splendor (Az igazság ragyogása) és az Evangelium vitae (Az élet evangéliuma). A katolikus egyház állásfoglalásának lényege, hogy az ártatlan emberi életet védeni kell. Évszázadok óta kikristályosodott a katolikus erkösteológiában, hogy a születendő emberi életet éppúgy ártatlannak kell tekinteni, mint a haldoklót. Az ártatlan emberi élet kioltása pedig objektív bűnnek számít, ilyen esetekben nem lehet a jószándékra hivatkozni, hogy az eutanázia megszüntet egy súlyos gondot, jó a családnak, a betegnek, a társadalomnak, nem kell tovább az ápolással törődni, s anyagilag sincs semmi probléma, tehát mindenki számára hasznos. Csakhogy a hasznosság elvénél sokkal fontosabb az ember méltósága, amit az eutanázia védelmezői nem vesznek figyelembe.

Az egyház - mondotta a professzor - különbséget tesz az aktív- és passzív eutanázia között. Az aktív eutanázia az, amikor humánus szempontokra hivatkozva, valójában azonban hasznossági szempontokat szem előtt tartva, kioltják az emberi életet. Ez a katolikus egyház számára elfogadhatatlan és megengedhetetlen!

### MÁJUS KIRÁLYNŐJE

*Reggel bukkantam lány nevedre:  
Friss szellő hozta és kékszín ég  
tükrén villódzott rám nevetve,  
mint ifjú zászló s drága kép.*

*A fák menete tündöklő volt:  
elől a nyárfák vad sora,  
majd tejfehében, mint kelő hold,  
szűz nyárfák suhantak tova.*

*A kakukkfű csak épp hogy zsengült,  
még rejtegette illatát,  
de már harsogva szélbe lendült  
a szenvedélyes gyöngyvirág.*

*Egy gyermeket láttam szökellni  
s egy ugránczó kispadát.  
Nyugton nem űlt a tájon semmi,  
bókolt, bimbózott minden ág.*

*Csak te voltál nyugodt a hatalmas:  
királynő minden táj felett.  
Arcod az ég színétől hamvas  
s örök tavaszba tűnt szemed.*

Tűz Tamás (1916-1992)

### A SZENT PÉTER BAZILIKA HOMLOKZATÁNAK FELÚJÍTÁSA

Rómában megkezdtek a 2000. jubileumi év előkészületeinek egyik legnagyobb munkáját, a Szent Péter bazilika homlokzatának felújítását. A Szent-szék úgyszólván minden külső segítség nélkül vágott bele a költséges munkába, hiszen az idő sürget, alig három év választ el az ezredfordulótól. Tovább nem lehet késlekedni. Bízunk abban, hogy - a magyar tudósító megfogalmazása szerint: "Szent Péternél nincs jobb szponzor".

MK

A passzív eutanázia azt jelenti, hogy nem vagyunk kötelesek mindenáron, minden eszköz igénybevételével megakadályozni, hogy valaki meghaljon. Erkölcileg meg van engedve az embert "engedni meghalni", tehát ha a beteg nem akarja, akkor nem megyünk el a végsőkig, hogy őt életben tartsuk. Nem lehet a beteget kényszeríteni egy életmentő műtét elvégzésére, vagy arra, hogy szedje be a szenvedését meghosszabbító gyógyszert. Az egyház instrukciója határozottan leszögezi, hogy öncélúan senki sem köteles szenvedni, de a keresztény ember a szenvedésével is bekapcsolódhat a megváltás egyetemességébe, s felajánlhatja szenvedését engeszteléseképpen. Természetesen nem vagyunk egyforma magaslatán az élet-szentségnek, ezért az egyház még akkor sem ellenzi az orvostudomány fejlődése által kifejlesztett fájdalomcsillapítók adását, ha azok használata indirekt módon megrövidíti az életet. Ez jogos és meg van engedve. Súlyos bűnnek számít azonban kifejezetten kioltani valaki életét azon a címen, hogy az szenved, vagy már csak teher a hozzátartozóknak. Ezzel ugyanis lebontottuk a korlátokat, hogy meddig mehetünk el. Ha pedig mindez törvényes engedéllyel történik, az ártatlan emberi élet kioltásának lehetőségét törvényesítettük.

### LELKIISMERETI DÖNTÉSEK

A "Ne ölj!" törvénye egyetemes érvényű. Mégis előfordulhatnak különleges élethelyzetek, amikor az egyén lelkiismereti döntésének oldaláról vetődik fel a kérdés. Szent Pál és Aquinói Szent Tamás is megfogalmazta már: bizonyos esetekben kerülhetünk olyan döntési helyzetbe, hogy teljesen a saját lelkiismeretünkre kell hagyatkoznunk és ilyenkor nemcsak követhetjük, hanem kénytelenek is vagyunk követni a saját lelkiismeretünk szavát, még akkor is, ha ez szembekerül az objektív erkölcsi normákkal. Említhetem - folytatta Boda professzor - a második világháborút, amikor a Don-kanyarnál a szétlőtt hasú magyar katonák könyörögtek, hogy vegyék el az életüket.

Fontos megkülönböztetni a normát a toleranciától. Az Egyház toleráns, irgalmas az egyes ember cselekedeteinek a megítélésében, de a normákból soha nem enged! A tapasztalat ugyanis azt mutatja, hogy a "kiskapuk" megnyitása először szigorúbb előírások keretében történik, de ezek a keretek lassan meglazulnak. Éppen az eutanázia kérdésében okvetlenül gondolnunk kell arra, hogy egy-egy gyógyíthatatlan idős ember, vagy fogyatékos személy halála sokszor igen sok embernek érdeke lehet és ez nagy veszély!

Tehát amikor az Egyház nem fogadja el bizonyos államok parlamenti döntését, az erkölcs és igazi humánus képviselőben, sőt prófétai küldetése szerint szót emel ilyen határozatok ellen, akkor azt teszi, ami küldetése lényegéhez tartozik. Az eutanázia erkölcileg tilos, mert objektíve nézve ártatlan emberi életet olt ki az, aki annak aktív normáját gyakorolja. Még súlyosabb, ha ennek állami engedélyt törvényerőre emelik.

MK

CSERHÁTI FERENC (München)

## Mitől szép és vonzó magyar közösségünk?

Elgondoktunk-e már azon, hogy tulajdonképpen mi tesz valakit kedvessé, bájosná, széppé? Mitől érdekes, izgalmas egy színdarab, egy film, egy előadás? Mitől lesz valaki vonzó? Mitől mutatványos egy alkotás? Miért van az, hogy az egyik könyv tetszik, a másik megunalmas? Mitől elbűvölő valami?

Általában azt mondjuk, hogy szép és bájos, érdekes, látványos és mutatós az, ami rendkívüli, ami különleges, ami feltűnő. A látványos dolgokra mindenki felfigyel. Ami hangos és szokatlanul cseng, arra odafigyelünk. Mindannyian keressük a rendkívüliségeket, és mivel a rendkívüli, a feltűnő általában szép és vonzó, magunk is rendkívüli egyéniségek szeretnénk lenni. Szeretnénk feltűnni képességeinkkel és tudásunkkal. Mindenkinél különben szeretnénk lenni, szeretnénk olyasvalamit felmutatni, ami a másoknak nincs vagy amit az nem tud. Senki sem hallgatja szívesen, ha munkájáról, beszédjéről, előadásáról, alkotásáról így nyilatkoznak: Nincs benne semmi érdekes, semmi rendkívüli. Ami nem rendkívüli, különleges vagy feltűnő, azt általában észre sem vesszük, az számunkra nem érdekes, nem szép, az miniket nem érdekel.

Napjainkban az egyházi és vasárnapi szentmiséinkről többször elhangzik: Nincs abban semmi rendkívüliség, semmi különlegesség, semmi érdekesség. Vajon milyen különlegességekkel, rendkívüliségekkel, érdekességekkel találkozunk a mi egyházi közösségünkben, szentmiséinkben, egyházi rendezvényeinkben? Valóban közönséges, megszokott és mindennapi ott minden? A fiatalok nemegyszer nyíltan kimondják, amit többen éreznek: unalmas az egész. Nem érdekes. Nincs benne semmi különlegesség, semmi látványosság? – Vajon mindig csak ez számít?

Ma sokfelé úgy tűnik, mintha az egyház elveszítette volna vonzó erejét, vonzalmát, jóllehet kivételeket is ismerünk: A Katolikus Nagygyűlések, a nagy ifjúsági Taizé-i találkozók vagy a nagy zarándoklatok ma is sokakat vonzanak. Kiemelkedő szónokokkal és rendkívüli teológusokkal is találkozunk, akikre nemcsak a médiák figyelnek fel gyorsan, hanem akikre magunk is szívesen odafigyelünk. Vannak emlékezetes szentmiséink: pl. anyák napján, elsőáldozáskor, vagy egy-egy püspöklátogatás alkalmával, amikor ügyes és jól sikerült szentbeszédet, sok szép szokatlan gondolatot vagy új éneket hallunk, ügyes lektorok, énekesek, ministránsok és a többi közreműködő segítségével. Az ilyen szentmisék mégsem rendszeresek. Általánosságban az a benyomásunk, hogy az egyház túl kevés rendkívüliséget, érdekességet és szenzációt kínál, alig tart lépést a médiák, főleg a szórásközpontú ipar mozgalmas, színes és látványos műsorainak varázsával. A plébánosok és kisértők képtelenek felvenni a versenyt a szakképzett menedzserek, a híres (show)műsorvezetők és ezek gárdájának rendkívüli előadó művészetével és teljesítményével. Szentmiséink nem is kelthetik sohasem egy rockopera vagy rok koncert látványosságát és élményét. Többen mégis az ezeken tapasztalt, különleges benyomásokat, bombasztikus hangulatot, felkorbácsoló ingereket és érzelmeket várják a szentmiséken és az egyházi összejöveteleken. Az egyháztól ez mégsem várható.

Az persze előfordul, hogy közösségünkben szépen énekelünk, szórakozunk és mulatunk, sőt még szentmiséink

is élénkek és azon rendkívüli gyönyörben van részünk. Ilyenkor általában mindenki közreműködik: az énekkar, a ministránsok, a lektorok és a hívek tevékenyen bekapcsolódnak a liturgiába. Ilyenkor általában megszólalnak gyermekeink és gyönyörködünk lelkes fiataljaink tanúságtételében. Ilyenkor mindenki figyel, imádkozik és énekel és mintegy megérezve a Szentlélek jelenlétét, kimondhatatlan öröm és béke tölti be lelkünket. A jól sikerült szentmise vagy egyházi rendezvény után a szeretet tüzeinek lángolását érezzük szívünkben, mert együtt tettünk tanúságot hitünkről és közösséget alkottunk egymással.

Többfelé a karizmatikus mozgalmak hatására rendkívüli módon megtapasztalható a lélek sok adománya és ezek gyümölcse. Vannak lelkes emberek, akik nem másoktól várják Isten nagy művének építését a világban, hanem maguk látnak neki: imádkoznak, szervezkednek és tanúsítják az Úr feltámadását.

vagy pedig a nyelvek értelmezését nyeri el ajándékul" (1 Kor 12, 8-10). Ezek nem mindennapi adományok és nem kis feltűnést keltenek.

Ezek a lelki adományok nagy ajándékok, de ugyanakkor veszélyt is jelentenek a közösségben, különösen akkor, ha helytelenül élnek azokkal. Pál apostolnak éppen az ezekkel az adományokkal járó nehézségek szolgáltak alkalmul arra, hogy foglalkozzék velük. A rendkívüli adományok az egyház nagy kincsei, de egyben nem kis veszélyei és kísértései is. Fennáll a veszélye ugyanis annak, hogy az adományokkal járó rendkívüliségek és szenzációk annyira előtérbe kerülnek, hogy a kevésbé feltűnő és mindennapi, de mégis elengedhetetlenül szükséges dolgok és tevékenységek emiatt a közösségben háttérbe szorulnak. A nagy akció mellett a kontempláció például! Bizonyos hatásvadászat alakul ki a közösségben, a szenzáció lesz a mérvadó, a mindennapi teendők pedig figyelmen kívül maradnak, elveszítik jelentőségüket a hívek számára.

A szenzációk és látványosságok sokszor elhomályosítják a minőségi látást. Azt tudjuk, hogy erkölcsileg nem mindig a feltűnő, a rendkívüli, a hangos a legjobb. Drasztikus példa erre Hitler feltűnő és egyben iszonyatos demagógiai

## Madridi levél

### Cigány az oltáron

A spanyol polgárháború kitörését 1936-ban egyes helyeken valóságos egyházüldözés követte, melynek 6.832-en estek áldozatul: papok, szerzetesek, apácák, papnövendékek. II. János Pál pápa közülük többet boldoggá is avatott. Ez ugyan nem tetszett mindenkinek: egyesek úgy vélték, hogy régi sebeket szakít fel, s a sajtóban a "vértanú" így, idézőjelbe tették. A szocialista kormány ilyenkor csak vatikáni nagykövetével képviseltette magát.

A fenti szám azonban nem teljes, hiányoznak a világiak, akik hitükért vagy az Egyház melletti állásfoglalásukért fizettek életükkel. Az utóbbiak közül most lett boldog az első. De nem ezért kellett akkor feltűnést a május 4-i szertartás, hanem azért, mert cigány volt a szóban forgó világi, az Egyház történetében először emeltek oltárra "füstöst" Ceferino Giménez Malla (ejtsd Himénez Majja) személyében.

Az El Pelé néven említett lócsiszárról nem sokat tudunk, bár életrajzát már megírták. Barbastro aragóniai kisvárosban és püspöki székhelyen született és lakott. Adta-vette a lovakat, megvakarta, megfésülte, talán festette is őket, hogy kelendőbbek legyenek, bár ma természetesen úgy tudják, hogy soha nem csapott be senkit. Többnyire feketében, kalappal és bottal járt, fajtestvéreinek – szabad még ma ilyet írni? – jó tanáccsal szolgált s talán ítélkezett is vitás ügyekben.

Koptatta a templom küszöbét, jó kapcsolatot tartott a papokkal s így be is mehetett hozzájuk a kapucinus kolostorba, amikor oda zárták be őket a "kormányhű", "köztársasági" vagy "vörös" milicianusok. Az utcán tanúja volt egy pap bántalmazásának s védelmére kelt. 1936 augusztus 25-öt írtak. Akkor megmotozták, de nem találtak nála egyebet, mint egy érvágó kést és egy rózsafüzért, melyet nem volt hajlandó odaadni. Újtára is engedték, három nappal később azonban "sétára vitték" a temető falához. Ott szokták ugyanis a kiválasztottakat hajnalban agyonlőni. Mondják, "éljen Krisztus király!" kiáltással halt meg. Vértanú lévén, oltárra emeléséhez nem kellett csodák.

A boldoggáavatás most a talán fél millió spanyol cigány vallási helyzetére irányította a figyelmet. Andalúziában a nagyheti körmeneteken ugyan a cigányok is felvonulnak "Krisztussal", lelki gondozásuk korántsem megoldott kérdés. Cigány pap alig akad, a többieknek pedig ritkán sikerül áttörniük a válaszfalakat, nem értik azt a sajátos gondolat- és érzésvilágot. Látszólag nagyobb a sikerük a kis, magukat evangélikusnak nevező cigánycsoportoknak egy-egy, saját soraikból kikerülő prédikátor vezetésével. Boldog Ceferinus bizonyára hozzájárul majd a lassú javuláshoz Spanyolországban s talán másutt is. **Rónai Zoltán**

\*

### MADRID HÁROM MAGYAR NAGYKÖVETE

A szuverén Máltai Lovagrend Rómában székelő nagymestere a rend madridi nagykövete **Orsich Nándor** gróftól nevezte ki, aki át is adta megbízólevelét János Károly spanyol királynak. Az új nagykövet a második világháborúban vadászrepülőként szolgált, évtizedek óta él a spanyol fővárosban s eddig a máltai képviselet tanácsosa volt. Kinevezésével a madridi diplomáciai testületnek immár három, nagykövetségi rangú magyar tagja van: Magyarország képviselőjén kívül **Kada Lajos** pápai nuncius és **Orsich Nándor** máltai nagykövet. ■

## ANYÁK NAPJÁRA

### FÜSTBEMENT TERV

*Egész úton - hazafelé -  
Azon gondolkodám:  
Miként fogom szólítani  
Rég nem látott anyám?*

*Mit mondok majd először is  
Kedvest, szépet neki?  
Midőn, mely bölcsőm ringatá,  
A kart terjeszti ki.  
1844*

*S jutott eszembe számtalan  
Szebbnél-szebb gondolat,  
Mig állni látszék az idő,  
Bár a szekér szaladt.*

*S a kis szobába toppanék...  
Röpiült felém anyám...  
S én csüggttem ajkán... szótlantul...  
Mint a gyümölcs a fán.*

**Petőfi Sándor (1823-1849)**

### EGY SÍR

*Valahol messze,  
Valaha régen,  
Megástak egy sírt  
Temető-szélén.  
Fája elsüppedt,  
Hantja behorpadt,  
Ki nyugszik ottan,  
Azt én tudom csak -  
Én tudom csak.*

*Nem jártam arra,  
De oda szállnék;  
nem láttam soha,  
De rátalálnék:  
Valami titkos  
Erő él bennem,  
Az megmondaná:  
Merre kell mennem -  
Merre kell mennem.*

*Te alszol ottan,  
Édes jó anyám!...  
Kietlen gond közt,  
Sivár éjszakán,  
Ha éltem sorát  
Meghánym-vetem:  
Hej, azt a sírt be  
Meg is könnyezem -  
Be megkönnyezem.*

**Kiss József (1843-1921)**

Szent Pál apostol két levelet írt a korintusiaknak. Ezekben részletes betekintést enged az ősegyház közösségi életébe. Leveleit olvasva feltűnő, hogy az ősegyház közösségi élete merőben különbözik a legtöbb mai egyházi közösség életétől. Ezt nem lehet csupán az elmúlt kétez év változásaival magyarázni. Az ősegyházban sok spontán kezdeményezéssel találkozunk. A hívek szoroson és mind tevékenyen együttműködtek, adottságaik szerint, ösztartottak és ezért közösségi életük meglehetősen színes volt. Pál apostol meg is dicsérte a korintusiakat és elragadtatva írja róluk, hogy "semmi kegyelmet sem" nélkülöznek (vö. 1 Kor 1, 7). "Az egyik ugyanis a bölcsesség ajándékát kapja a Lélektől, a másik a tudás adományát ugyanattól a Lélektől, a harmadik a hitet kapja ugyanabban a Lélekben vagy pedig a gyógyítás adományát szintén ugyanabban a Lélekben. Van, aki csodateremtő hatalmat kap, van, akinek a prófétálásnak vagy a szellemek elbírálásának képessége jut osztályrészül. Más különféle nyelveket

adottsága, amellyel képes volt egész nemzetét elvakítani és pusztulásba dönteni.

A közösségben feltűnő rendkívüli adományok még egyáltalán nem jelentenek garanciát arra, hogy azok valóban a Szentlélektől származnak. Sok rendkívüliség származhat a gonosz lélektől. Az ilyen rendkívüli adottságok a közösség számára áldás helyett átkot jelentenek. Átokká válnak, ha csak szenzáció éhségünk kielégítését igyekeznek szolgálni és birtokosaik csak önmagukat helyezik előtérbe. Az ilyen adományok általában elhomályosítják a tisztánlátást, zavart keltenek, széthúzást szítnak, a közösség valóságos átkai.

(Folytatás a júniusi számban)

### ÜDVÖZLÉGY MÁRIA

*Üdvözlégy Mária, kedves nefelejcs,  
Tisztelő népedet, óh el ne felejtse!  
Szent István kertjének legszebb  
virága,  
Deríts fényt az édes magyar hazára.*

**Volly István gyűjtése**

## GYERMEKEKNEK

Lehet, hogy már játék közben, de fizikaórán már biztos került a kezébe mágnes. Egész sor érdekes kísérletet lehet elvégezni vele. Most csupán egyet szeretnék megemlíteni.

Lenyűgöző, hogy milyen nagy erő rejtezik láthatatlanul a mágnesdarabban. Ha pl. egy marék irodakapocs felé közelítjük, azonnal nagy számban magához rántja őket. Valóságos fűrtben csüngnek le róla a kapcsok. A vonzóerő láthatatlanul tovább árad a mágnesből a kapcsolatba, magnetizálja azt és képessé teszi, hogy további kapcsokat is magához húzzon. Így terjed az erő a kapcsok hosszú

során át. De hát, miért is írom én ezt nektek?

Most Pünkösödöt ünneplünk, az érkező Szentlelket akarjuk befogadni. Az ő működése bennünk olyan, mint a mágnes. Láthatatlanul is vonz bennünket a jóra, átjár, "magnetizál" minket, hogy mi is képesek legyünk mások felé erőt sugározni, másokat jó irányba elmozdítani. Amire egyedül nem lennénk képesek, azt az ő segítségével, erejével megtehetjük. Ezért bátran kovácsolhatsz magadnak magasba törő terveket. Ha engeded, hogy a Szentlelek ereje átjárjon, nem fogsz kudarcot vallani. **János atya**

## FIATALOKNAK

"Az az én parancsom, hogy szeressétek egymást, amint én szeretlek benneteket." (Jn. 15. 9-17)

Ez a mondat – Húsvét 6. vasárnapján halljuk Szent János evangéliumából – Jézus tanításának lényege. Kemény szavak... Szeressétek egymást, amint... s a hangsúly ezen az egyetlen szón van: amint, úgy... S nem csoda, ha már is kételkedünk: lehetséges úgy mint Ő?

Ha betekintünk hétköznapjaink eseményeibe, szokásaink, viselkedésünk néha kusza rengetegébe, szomorúan tapasztalhatjuk, hogy tulajdonképpen két alapvető megoldás van: vagy Jézus óhaja, parancsa túlzás, egyszerűen túl sokat kér tőlünk, vagy mi állunk nagyon távol Jézustól és az Ő tanításától.

Az őskeresztényekről valaha azt tartották, hogy az különbözteti meg őket pogány kortársaiktól, hogy szeretik egymást, önzetlenül, önfeláldozó módon, valahogy úgy, ahogy Mesterük tanította. Mivé váltunk? Mennyivel vagyunk jobbak, tökéletesebbek másoknál, azoknál, akik Jézus fölívását: szeressétek egymást, amint... nem ismerik, vagy nem akarják ismerni? Igaza lenne az indiai gondolkodónak, aki szerint olyanok vagyunk, mi keresztények, mint a patak kövei, kívül nedvesek, de ha eltörik őket, belül szárazak? 2000 év óta

élünk, vagyunk Jézus tanításának, szeretetének sodrában, de bensőnkben, szívünkben semmi sem változott?

Kedves Fiatalok! A kérdésekre választ keresve, el kell ismernem, hogy azoknak, akik minket ilyen és hasonló vádakkal illetnek, néha igazuk van: sokkal jobbak, tökéletesebbek kellene legyünk... Azonban helyesbítésre is szükség van. Amiről vádlóink megfélemlenek: a hitet s a szeretet erényét-képességét nem lehet örökölni. Őseinktől sok mindent kaphatunk: kultúrát, tudást, talentumot vagy akár eredeti bűnt, de keresztény életet, hitet, szeretetet sajnos nem.

Minden embert, születése után, kezdetben mások segítségével, de egészen előről, a semmiből kiindulva kell kezdenie. Az elődök hite, szeretete szép példakép – de őket utánozni, hozzájuk hasonlóvá válni, már mindenkinek a saját, s valljuk be őszintén, nem is olyan könnyű feladata.

Szeretni Istent, szeretni embertársainkat – ez valami, ami él – aminek élnie kell, ezért folyton táplálni, óvni, újra elkezdeni kell... Nap mint nap, kitartással, így talán egyszer már mi is tudni fogjuk: a mögöttünk lévő 2000 esztendő Jézussal, az Ő szeretetével nem múlt el nyomtalanul, mert lassan mi is tudni fogunk úgy szeretni, amint Ő! **Pál atya**

## Erdélyi fiatalok agrár-továbbképzésen Bajorországban

Erdélyből, március 24-én Bajorországba érkezett 43 fiatal, akik a *Bayerischer Bauernverband* meghívására és az "Agro-Caritas Transsilvania" alapítvány közvetítésével 6 hónapos mezőgazdasági praktikumon vesznek részt különböző bajor gazdáknál.

Az *Agro-Caritas Transsilvania* nevű alapítványt Bálint Lajos, az erdélyi főegyházmegye akkori érseke indítványozta és az 1993 március 3-ikán a gyergyószentmiklósi plébánia tanástermében *Mgr. Csató Béla*, püspöki helynök elnökletével üléselő világiak és "egyháziak"-ból álló közgyűlés meg is alapította: (magam is alapító tagja vagyok). Az akkor megszavazott szabályzatot az érsek megerősítette. Az alapítványt gyergyószentmiklósi székhellyel törvényszékiileg is jegyezték, igazgatójává pedig a (temesvári egyházmegyei) bakovai plébánost, *Barth Ottót* nevezték ki. Ugyanakkor a Bayerischer Bauernverband szervezésében, a Gyulafehérvári érsekség, illetve az Alapítvány 8 székellyöldi fiatallembert küldött ki bajor gazdáknál töltendő mezőgazdasági praktikumra.

Mivel mind a legelső csoport, mind pedig a következő években Bajorországba kiküldött erdélyiek sikeresen dolgoztak és tanultak, ez a projekt annyira fejlődött, hogy az Alapítványnak évről évre több praktikum helyet ajánlottak fel, újabban Svájcban is. Míg az idén a szűrő nyelvvizsgán sikeresen ment át a romániai Propact nevű mezőgazdasági szervezetnek csak 5 jelöltje, addig az Agro-Caritas 43 magyar jelöltjének sikerült a Bayerischer Bauernverband által felajánlott helyeket elfoglalnia.

Külföldi szponzorok hozzájárulásával a Gyulafehérvári Érsekség 1993-ban Gyergyószentmiklóson megvásárolt egy épületet, amit az Alapítvány tatarozott és kiépített és ezt 1994-ben *Jakubinyi György érsek* "Szent Benedek"-ről elnevezett tanulmányi házzá avatta fel. Szak-

tanfolyamokon, lelkigyakorlatokon és egyéb rendezvényeken kívül, ott tartják a külföldi praktikumokra készülő fiatal gazdáknak a német nyelvkurzusokat is. Ez utóbbiakat 1995 óta nyugalmazott németországi tanárok tartják, akikből a legelsőket, *Dr. Wirsching házaspárt*, a München-Thalkirchen-i egyházközségből mozgósítottam. Ők aztán további kollegákat ösztönöztek arra, hogy felváltva ők is németre való tanítással önkéntes testvéri segítséget nyújtsanak az erdélyi fiataloknak, akik külföldön meg akarják tanulni a korszerű gazdálkodást.

Március 24-27 között a romániai praktikánsoknak a Bayerischer Bauernverband bevezető tanfolyamot tartott a landsbergi mezőgazdasági szakiskolában, akiket innen vittek el bajor gazdáik, ahol megtanulják a korszerű, gépesített földművelési és állattenyésztési módszereket. Fél évig gazdáik családjában élve lesz alkalmuk megismerkedni a bajorok hétköznapi és vasárnapi életével, szokásaikkal és hitéletükkel is. Itt szerezhetnek gyakorlati tapasztalatokat és elméleti tudást ahhoz, hogy majd otthon, saját gazdaságukban tudják ezeket gyümölcsösíteni. Így komoly alapja rakódik le *Bálint Lajos ny. érsek* és a többi alapító reményének, hogy az őseiktől örökölt földet megművelve családjukkal együtt meg is tudnak élni és Istenben bizakodva jövőt látni és építeni erdélyi ezeréves hazájukban.

**Hatzack Idmar**, nydiakónus, szentszéki tanácsos, az "Agro-Caritas Transsilvania" alapító tagja

## Karitás hírek

**Albániában**, a lakosság súlyos helyzetének enyhítésére, az albán Karitás, helyi csoportjai bevonásával, nagy-szabású segélyakciót indított. Ebben hathatósan támogatja a Caritas Internationalis, a világ Karitás- szervezeteinek nemzetközi központja Rómában, amely a segélyakció lebonyolítására az olasz Karitás, a Caritas Italian vezetése alatt és a legfontosabb európai Karítások közreműködésével külön bizottságot létesített.

**A tiranai érsek**, aki az albán Karitás elnöke, levélben értesítette a nemzetközi Karitást, milyen fajta segítségre van a legsürgősebben szükség. Ezek szerint igen súlyos a csecsemők helyzete, tekintve, hogy a tápszerekészlet teljesen kifogyott, és a kiskorú gyermekeké, akik közül sokan az utcára kerültek és akiknek ellátása, élelmezése nincs biztosítva. A helyzetet még súlyosítja, hogy az iskolákban több, mint egy hónapja szünetel a tanítás. – A másik, sürgős segítséget igénylő terület az egészségügy: a kórházak és egészségügyi központok az elmúlt hetek fegyveres za-

vargásai során kifogytak gyógyszer- és egyéb orvosi készleteikből.

**Megkezdte működését** a Magyar Karitás Szenvedélybeteg-segítő Szolgálat keretében, a harmadik RÉV Ambulancia, ezúttal Székesfehérváron. 1997 április 15-én Dr. Takács Nándor megyéspüspök, a Magyar Karitás püspök-elnöke, ünnepélyesen megáldja és megnyitja az új intézményt. Feladata lesz a szenvedélybetegek, alkoholbetegek, kábítószer fogyasztók társadalmi visszailleszkedésének elősegítése, az érintett családok bevonásával. Az országban elsőként 1994-ben, Budapesten nyílt ilyen ambulancia, amelyet 1996-ban a szombathelyi követett. Ezenkívül – mint arról hírt adtunk – a múlt hónapban Debrecenben jött létre, a Forrás lelki segítő egyesület kezdeményezésére, egy nappali intézmény szenvedélybetegek számára. A Magyar Karitás egy országos hálózat kialakítását tervezi. Egerben már rendelkezésre állnak a szervezés alatt álló ambulancia helyiségei.

**Hagyományteremtés – tradíciók nélkül** címmel 1997 október 9-10-én Debrecenben kerül sor egy szakmai találkozóra a Magyar Karitás Szenvedélybeteg-segítő Szolgálatának szervezésében, amelyen a szenvedélybetegek pszichoszociális ellátásának problémáit, lehetőségeit, módszereit vitatják meg. Részletes információ a Magyar Karitás Szenvedélybeteg-segítő Szolgálatnál. Cím: 1519 Budapest, Postafiók 239.

## TISZTÚJÍTÁS A KATOLIKUS ÚJSÁGÍRÓK SZÖVETSÉGÉBEN

Az 1991-ben alakult magyar Katolikus Újságírók Szövetsége március 8-án, szombaton tartotta Budapesten tisztújító közgyűlést. A leköszönő vezetőség nevében *Boór János* tartott beszámolót. Hangoztatta, hogy személy szerint neki politikában az 1956-os forradalom, míg vallási téren a II. Vatikáni Zsinat a zsinórmérték. A közgyűlés elnökké ismét Boór Jánost választotta. A 21 tagú választmány alelnökké *Kipke Tamást* és *Sajgó Szabolcs* jezsuita atyát, elnökségi taggá *Czakó Gábort*, *Elmer Istvánt* és *Neumayer Katalint* választotta. A főtitkár *Jósvay György* maradt.

## ISKOLAI JUBILEUMOK

A Soproni Szent Orsolya Iskola 250 éves fennállását ünnepli. A jubileumi program: Május 16-án reggel ünnepi szentmise az Orsolya-téren, utána ünnepség a Színházban. Délután öregdiákok találkozója és a jubileumi kiállítás megnyitása, este ünnepi hangverseny az Orsolya-templomban. Május 17-én Te Deum a Szent Mihály templomban, utána elhunyt tanárok sírjának megkoszorúzása, ezt követően az egykori diákok színházi programja, végül közös agapé. Információk: Orsolyita Zárda, 9400 Sopron, Orsolya-tér 2-3. Tel.: 99/331-630

### HÚSVÉTI ÉNEK AZ ÜRES SZIKLASÍR MELLETT

Részlet

*Sírod szélén szinte félve,  
iszonyattal üldögélve  
ó, - mekkora vád gyötör,  
mardos, majdnem összetör:  
mily látás a kétkedőnek,  
törvény ellen vétkezőnek,  
hogy üres a sírgödör (...)*

*Az én Uram újra él most,  
országútján mendegél most,  
áprilisben fürdik, és  
aranyozza napsütés,  
ahol lépked, jobbra-balra  
ezer madár fakad dalra,  
s ring, hullámszik a vetés.*

*Éneklő sok tiszta lánnyal,  
liliomos tanítvánnyal  
nem követlek, Mesterem.  
Majd csak csöndes estelen  
indulok, hol vitt a lábaid,  
földön kúszom könnybe lábadt  
szemmel, szinte testtelen (...)*

*S közben dalolok az égről,  
pálmás, örök dicsőségről,  
vonszolván földdel rokon  
testemet a homokon,  
s így ujjongván, nem is érzik  
hogyan sajog, hogyan vérzik  
rögbe horzsolts homlokom.*

*Mert az égi útnak elve:  
kúszva, vérzőn, énekelve,  
portól, sártól piszkosan  
menni mindig biztosan...  
S kopjék térdig bár a lábam,  
tudom, az ég kapujában  
utólérlek, Krisztusom!*

**Dsida Jenő (1907-1938)**

*Nem a mennyiség, hanem a minőség a szellemi erőnek sarkalata, s eszerint éppen nem azért forog veszélyben létünk, mert kevesen vagyunk, hanem mert súlyunk oly parányi.. **Szécheny***

## A PÉCSI EGYHÁZMEGYE HELYZETE - GONDOK ÉS REMÉNYEK

Mayer Mihály megyéspüspökkel  
Fejős Ottó készített interjút

*Első kérdésem, azaz inkább kérésem Püspök atyához, beszéljen röviden az egyházmegye múltjáról, történetéről.*

**M.M.:** Nagyon szívesen beszélek a pécsi egyházmegye múltjáról, mivel itt nemcsak a magyarok bejöveteleig illetve Szent Istvánig tudunk visszanyúlni a történelemben, hanem a IV. századig, hiszen már akkor voltak Pécssett keresztények. Igazolják és bizonyítják ezt azok a sírkamrák, amelyek még mindig megvannak. Az egyik látogatható is, a korszósírkamra, a másik a Péter és Pálról elnevezett sírkamra felújítás alatt van. Ugyancsak megemlíthetem, hogy 756-ban Pilgrim püspök templomot szentelt már itt Pécssett. Pécs neve is szláv, jelzi a név az ötös számot, német neve Fünfkirchen, mert valamikor itt öt templom volt vagy öt mártír részére volt egy templom, ezen lehetne vitatkozni. De a Pécs a pjet vagy a pjatty szóból származik. Egyházmegyénket 1009-ben Szent István király alapította, az első püspök Bonipert, még francia volt, a második pedig boldog Mór, ő már Pannonhalmáról mint bencés került a pécsi egyházmegye élére. Ő az első magyarföldi "író", kissé furcsa ez így egymás után. Ő írta meg Zoárd és Benedek remeték legendáját. Az egyházmegye múltjáról, annak intézményeiről a történészek tudnak többet mondani.

*A közelmúltat tekintve, a négy évtizedes háttérbe szorítás után, különösen az úgynevezett "fordulat" vagy változás óta, milyen tájékozódás, nyitás történt a társadalom felé?*

**M.M.:** Ha a jelenbe lépünk, és azt nézzük, hogy 1989 óta, a fordulat óta milyen fejlődés történt az egyházmegyében, akkor legyen szabad most az intézmények közül a katolikus Karitást, a Máltai Szeretetszolgálatot, a katolikus iskolákat, Hitoktatóképzőt, a Teológiai Főiskolát, Szemináriumot, a Gondozóházat megemlíteni. Tehát próbáltunk tovább lépni a társadalom felé, hogy a társadalom észrevegye, az egyház él és az egyház igyekszik segítséget nyújtani. Még akkor is, ha ez nagyon nagy feladat számunkra, hiszen a II. világháború előtti 482 pappól maradt az egyházmegyében 106 pap és a több mint 200 plébániából jelenleg 110 üresen áll. Ez jelzi azt, hogy a fordulat után miért nem tudjuk úgy kielégíteni a híveknek az igényét, ahogy a hívek elvárják, hiszen mindenütt, ahol nincs pap az utóbbi időben, mindenki azt mondja: dehát egy biztos lenne. De mindig ez az egy hiányzik és ez az egy tulajdonképpen 100-150 papot jelentene.

*A diktatúrában jogtalanul elvett egyházi javakat az országgyűlés által megszavazott törvény értelmében az egyház visszakapja illetve kártérítést kap. Igaz, a törvény végrehajtása csak nagyon lassan halad előre s a határidőt is messzire kitölték. Még is mi az, amit a pécsi egyházmegye eddig visszakapott?*

**M.M.:** Amikor az épületek és ingatlanok visszaadásáról van szó, talán jó tudni, hogy soha nem volt szó földeknek és erdőknek a visszaadásáról. Az ingatlanok visszaadásánál is csak azokról, amelyek 1989 után még állami tulajdonban voltak. Ezeket az épületeket önkormányzati tulajdonba adták és most nekünk tulajdonképpen az önkormányzatoktól kell visszaigényelni őket. Ebből a jogi tényállásból következnek a problémáink, mert az önkormányzatok úgy

érezik, hogy most tőlük akarunk valamit elvenni, amit ők ajándékba kaptak és ők megkaptak és ezért mindaz az összeg, amit kárpótlásként az ingatlanokért az egyház részére megszavaznak, annak szinte a teljes részét az önkormányzatok kapják, így azt kell mondanunk, hogy a kárpótlási pénzért, amiért elmarasztalják az egyházat, az az önkormányzatoknak a burkolt támogatása. Ezt megint nagyon sokan nem látják. Pécssett visszakapták a ciszterciek a gimnázium épületét, mivel átvették a teljes funkciót. A kármelita kolostorban családok laktak, a családokat kiköltöztették és kaptak lakásokat, így vissza tudták adni a nővéreknek, átépítették és már utánpótlásuk is van, nagyon örvendetes. Az egyházmegye részben, illetve a Miasszonyunk-nővérek is visszakaptak egy részt, de a teljes gimnáziumot még nem. Az egyházmegye részben kapott vissza épületeket, a volt papi otthont, azt hogy beköltözhettünk oda tulajdonképpen az Új Dunántúli Napló nagylelkűségének köszönhetjük. Az Énekiskola épületét visszakaptuk, de ennek fejében a város szintén kapott cserébe más ingatlant. A nagy szeminárium, amely soha nem lett államosítva, de mivel hátrányos helyzetű gyermekek élnek benne, két év óta várjuk azt a pillanatot, amikor mi is beköltözhethetnénk. Az alapítványi székházat úgy kaptuk vissza, hogy az emeleti részen megmaradt a Csontváry Képtár. A Martin Múzeum is így került vissza, az emeleten ott van még a Képtár és a hasznosításban, kiállítások rendezésében jogi gondjaink, problémáink vannak, tehát még ezt az épületet sem tudjuk hasznosítani. Ugyancsak megemlítem, hogy egy-két ház, úgy tűnik, még visszakapunk, de mindegyik annyira lelakott, hogy szinte az újjáépítéssel egyenlő anyagi terhet jelent az épület restaurálása.

*Hogy áll az iskolaiügy általában? Pécs mindig is országoshírű iskolaváros volt. Mi a helyzet ma? Milyen állami támogatásban részesülnek a felekezeti iskolák?*

**M.M.:** Valamikor Magyarországon az iskoláknak 60 %-a felekezeti volt, most pedig a 2 %-ot éri csak el és egyik-másik liberális pártnak ez is túl sok. Az egyházmegye is igyekszik iskolákat átvenni, bár nagyon meg van kötve az anyagi lehetőségünk, mert igaz az, hogy a normatív támogatást mindenki egyformán kapja, csak az nem igaz, hogy a normatív támogatás az iskola fenntartásához elegendő, mert az állami iskolákat igaz, hogy átalakították jogilag, most vannak önkormányzati iskolák, felekezeti iskolák és alapítványi iskolák. Az önkormányzati iskolákat, csak a címke változott önkormányzativá, az állam ugyanúgy sajátjának tekinti és ezért az anyagilag három lábon álló iskolák közül az egyik láb csak a normatív támogatás, a másik az önkormányzati támogatás, amelyet a személyi jövedelemadóból kapnak, néhány százalékkal most többet hagynak az önkormányzatnál, hogy abból támogassa. A harmadik pedig különböző alapítványoktól jövő pénzek. Ha a felekezeti iskolát tekintjük, akkor a normatív támogatást megkapjuk, tavaly már nagy nehézségbe ütközött és különböző tárgyalások után most az önkormányzati támogatásnak megfelelő pénzt a minisztérium átutalja és ugyancsak az alapítványi pályázatnál az egyház iránt nem mindig egyenlő az elbírálás.

(Folytatás a júniusi számban)

## Küzdelem az ősi templomért

*Egy nürnbergi olvasónk küldte el hozzászólását a kolozsvári családi újság, a "Vasárnap"-ban megjelent cikket, amelyben Kádár István kolozsmonostori plébános "Áldozatvállalás értékeink megőrzéséért" címen az ottani régi templomról és restaurálásáról számol be. "A plébános - írja nürnbergi levélírónk - csoda számba menő dolgot vitt véghez, ugyanis 70 év után sikerült neki visszaszerezni ezt a nagyon régi templomot az Ortodox egyháztól a magyar katolikusok számára." Mint tudjuk, a görög katolikusok még a mai napig sem tudták templomaikat az ortodoxoktól visszakapni. A részben lehangoló, de reményt is ébresztő hosszabb cikk néhány bekezdését adjuk közre.*

Egyházi jellegű műemlék templomaink megmentéséről tárgyaltunk, hogy el ne pusztuljanak és ugyanakkor eredeti rendeltetésüket betölthessék. Értékük a



Molnár György fametszete

művészi mellett az, hogy nyitott- és mindenki által olvasható történelemkönyvek, amelyek tanítanak is bennünket, valahogy így: "Mi vállaltuk a magunk sorsát, átvesszünk évszázadokat, sőt évezredekkel anélkül, hogy mássá vedlettünk volna át, mint aminek építettek. Ti se hagyjátok magatokat, ne akaratok mások lenni, mint akinek a Teremtő teremtett. Ezt senkinek sincs jogában elvenni tőletek, vagy erre kényszeríteni." Itt Erdélyben - a többséggel szemben - mi magyarok kevesebbek, de többségben vagyunk a műemlékeket illetően időben és számban egyaránt. Ezzel nem dicsekedni akarunk, csak azt szeretnénk, hogy az igazság jegyében népünket ne jövevénynek és kalandornak tekintsék, hanem az emberség és kereszténység nevében köszönettel és elismeréssel adózzanak a kultúráért és művészetért, amely mindenki számára gazdagodást jelent...

Ilyen szakrális jellegű, kulturális és művészeti értékünk a volt kolozsmonostori bencés apátság, 11. századi földvár és az azon megmaradt gótikus szentély. Viszontagságos, közel ezeréves történelmi események színhelye, ahol az "Ora et labora" jelszóval már az 1059-es évtől bencések dicsőítették Istent. Az ásatások folyamán csontvázaik körülbelül 3 méter mélységben találtak a 11. századig visszamenőleg...

Az utóbbi 70 év alatt ezt az ősi szentélyünket használták görög katolikus testvéreink is szerződéses megegyezéses körülményben, bizonyos feltételek betartása ígéretével. 1924 április 29-én kötött ez a használati szerződés a balázsfalvi görög katolikus püspökség és a gyulafehérvári római katolikus püspökség között. A szerződés 25 évi használatra vonatkozott, tehát 1949 május 1-én lejárt. Az ateista-kommunista-nacionalista

rendszer lehetetlenné tette, hogy a görög katolikus testvérek adják vissza, ugyanis a hatalom nemlétezőnek nyilvánította a vallásilag tekintélyesebb és kitartóbb görög katolikusokat. Így az ortodox egyház vette használatba ősi templomunkat, de már nem megegyezés alapján, hanem illegálisan. Nem részletezem, hogy ez alatt az idő alatt (1948-tól 1991-ig) mi mindent tettek tönkre vagy eltüntettek. Még merényletet is követtek el templomunk ellen.

1991 márciusa óta templomunkat az ökumenizmus jegyében együtt használtuk az ortodox testvérekkel. 1994 június 20-án ők átköltöztek az újonnan épült templomuk altemplomába, amelynek befogadó képessége nagyobb, mint a Kálváriáé. A Kálvária templom a hajó mennyezetét illetően veszélyes állapotban volt, még nagyobb veszélyt jelentett azonban a hajó és szentély mennyezete fölötti 80 köbméter kőből épült tűzfal, amely bármely pillanatban az amúgyis leszakadni készülő mennyezetre zuhanva, sok embernek az életébe kerülhetett volna.

A torony teljes kicserélésre várt, mivel teljesen elkorhadt az anyaga. A templom falát a felső részen körös-körül meg kellett erősíteni. Ezt meg is tettük, vasgerendát öntve a falba. Az ablakokat is rendbe kellett szedni. Hátra van még az új mennyezet felszerelése, a padlózat kicserélése, szélvédő előcsarnok építése a főbejáratnál, az orgona és nem utolsósorban a sekrestye restaurálása, valamint a templom külső falának felállósítása és a rések tömítése. A templom környéke, a kápolna, a bástya, valamint a harangláb, amelybe két új harangot vásároltunk (egyik 115-, másik 300 kilogrammos) szintén részben kicserélésre, illetve rendbe szedésre vár...

Visszatérve a munkálatokra, a veszélyesen és sürgetően túl vagyunk, de a költségeket illetően csak az 50 százaléknál tartunk, vagyis eddig 400 milliót költöttünk, de még ugyanennyi hátra van. A kezdet kezdetén segítséget kértünk a polgármesteri hivataltól is, ahonnan azonban cinikus választ kaptunk: a 200 milliót ezernek értelmezték és azt kérdezték, mit akarunk mi egy ilyen csekély összeggel! Egyszóval: nem vettek komolyan...

Kálvária templomunk újraszentelését, valamint a harangok és az orgona szentelését 1997 június 21-re terveztük, amikor a monostori egyházközségben bér-málásra is várjuk érsek atyánkat. Az orgonáról most annyit, hogy 205 éves és egy pusztuló száz faluból mentettük át, nem kis kockázattal és áldozattal... ■

### TAVASZI ÉJ

*Már nyugaton az est kiegészített,  
Az enyhe éj álmat lehel;  
A hold a szunnyadó vidéket  
Ezüstös köddel önti el.*

*A frissen ázott barna földből  
Illattal átszótt pára kél;  
Reszket a fűszál a gyönyörtől,  
Megtölti serlegét a kél.*

*Most rejt az éj virágba mézet,  
Szellő ingatja-e a fát?  
Vagy tán az ébredő tenyészet  
Szent borzongása futja át?*

*Halk lépteket hallok. Talán itt  
A kikelet tündére jár?!  
A vadgesztenyefák virág-gyertyáit  
Végig meggyújtotta már.*

Vargha Gyula (1853-1929)

TÜTTŐ GYÖRGY (London)

## A Könnyező Győri Kegykép csodájának 300-ik évfordulója

A könnyező győri Mária-kegykép az írekkel hoz bennünket kapcsolatba, mert hiszen a kép Írországból ered. A gyermek Jézus fölé hajló és imádkozó Szűzanyát ábrázoló kép Nyugat-Írország Galway nevű városában élő előkelő Lynch család tulajdona volt. A Szent Miklósról nevezett templomban, ahová a Lynch család tagjait temették, még most is megtalálható az a kő-keret, amelyből a család püspök fia, Walter, kivette a képet 1652-ben, hogy megmentse a Cromwell által vezetett angol protestánsok templom-romboló hadjáratától. Walter Lynch, a Clonfert Egyházmegye püspöke, sok kortársával az európai kontinensre menekült, magával vitte a szép képet, amely előtt száműzetése alatt sokszor imádkozott. Először Belgiumban élt, majd 1655-ben Bécsben, ahol ösztönözték Püsky János győri püspökkel, aki szintén nagy tisztelője volt a Szűzanyának. A győri püspök meghívta magához a bujdosó papot, akit egyházmegyéje helynökévé nevezett ki és így nyugodt otthon biztosított számára. Itt élt Győrött, 1663 július 14-én bekövetkezett haláláig. Jövedelmét a szegények gyámolítására fordította. Jóságosságáért és buzgóságáért idegen létére is igen megszerették a győriek, akik buzgón imádkoztak a néhai püspök halála után a székesegyház falára került írországi Mária-kép előtt, amelyben a Szűzanyát, mint a "Szomorúak Vigasztalóját" (Consolatrix Afflictorum) tisztelték.

Alig pár évtized múlva Írországból ismét súlyos szenvedések neheztek a katolikusokra. 1681-ben szenvedett vértanúhalált Szent Oliver Plunkett, Ermagh érseke. Az ezt követő évtizedekben egyre súlyosabb keresztet kellett viselniük az ír katolikusoknak. 1697-ben, a nagytöbbségben bevándorolt protestáns képviselőkből álló ír parlament új törvényt hozott (Banishment Act), amely száműzte az országból a katolikus püspököket, papokat, szerzeteseket és eltiltotta a katolikus istentisztelet tartását. Bizonyára ez indította a Boldogságos Szűzet, a "száműzött ír Madonnát", hogy 1697 március 17-én, Szent Patriknak, Írország védőszentjének ünnepén, a győri székesegyházban őrzött kegyképen véres könnyhullatással fejezze ki az üldözött ír katolikusokkal való anyai együttérzését.

Szent Patriknak ünnepén, a korai, 6 órai mise ájtatos résztvevői megdöbbenve látták a képen végigpergő véres könnyeket s a végvár lakosai valláskülönbség nélkül tömegesen siettek a templomba, hogy maguk is tanúi lehessenek a csodálatos jelenségnek, amely reggel 6 órától 9 óráig tartott. Odagyülekezett a végvár katonasága is, Heister Siegbert tábornokkal, a vár kapitányával együtt. Az egyházi hatóságok, mielőtt értesültek a csodálatos eseményről, azonnal vizsgálatot tartottak, a képet a falról levették, tüzetes vizsgálatnak vetették alá, de természetes magyarázatot nem találtak a jelenségre. A vér a vizsgálat alatt is egyre csorgott a Szűzanya szeméből. A véres könnyeket fehér gyolcskendővel itatták fel, amit egy évszázaddal később díszes ezüstkeretbe foglaltak. A véres könny nyomai, bár meghalványodva, ma is jól láthatók a kendőn.

A csodálatos esemény megtörténtét igazoló iratok a győri püspöki és a káptalani levéltárban ma is megtalálhatók. A hitelességet bizonyító írásokon kívül döntő erejűnek kell mondanunk azt az

élő hagyományt is, amely a csodálatos esemény hírének fenntartotta a kép gyorsan elterjedt tiszteletében és a későbbi zarándokoktól adományozott hálaadó emlékekben a meghallgatott imáért. Különösen a végvári katonaságra hatott a csoda, ezért főleg katonai körökből indult meg a mozgalom, hogy a csodálatos kép oltárra kerüljön. Erre hamarosan, 1704-ben került sor. 1767-ben pedig Zichy Ferenc gróf, a győriek XVIII. századbeli áldozatkész püspöke, a Szent Szűz hódoló tisztelője, új, díszes barokk oltárt építtetett és a fakeserkes kegyképet értékes ezüstkeretbe foglaltatta, sőt maga is eléje temetkezett. Valószínűleg ebben az időben történt, hogy koronát festettek a Szűzanya és a kisded Jézus fejére.

A könnyező Mária-kép írországi hátterét és az ottani egyházüldözést szem előtt tartva kérdezhetjük: van-e jelentősége annak, hogy ez a csoda éppen Magyarországon, Mária országában történt? Én úgy érzem, hogy van. A magyar történelemnek szomorú szakaszáról van szó, amikor hosszú török-dúlás után felszabadulva, egy másik hatalom terjesztette föléje uralmát, a Habsburg uralom. Hitében, vallásában nagyon megosztva, a szabadságért folytatott küzdelmek a magyar népet egymás ellen is fordították. Ez volt a kuruc-labanc világ, amely Thököly Imre és II. Rákóczi Ferenc emlékét idézi fel. A magyarság továbbra is vérzett, fogyott. Én hiszem, hogy a Szűzanya, a magyarok Nagyszszonya, Magyarországért is könnyezett.

Az elmúlt 300 év alatt, a székesegyház és Győr városa sokszor volt nagy ünnepek színhelye. Száz évvel ezelőtt volt az első ír nemzeti zarándoklat a kegyhelyre, s reméljük, az idén is sor kerül erre. 1947-ben a Magyar Püspöki Kar jelenlétében és a hívek nagyszámú részvételével ünnepelték meg a vérrel könnyezés 250 éves évfordulóját. Ez a jubileum Papp Kálmán püspök szorgalmazására új lendületet adott a kegykép tiszteletének és az egész ország népe Mária-tiszteletének a Mindszenty bíboros által meghirdetett "Boldogasszony Évében" tartott országos zarándoklaton. 1947-től kezdve a győri egyházmegye papjai minden évben, március 17-én közös lelkinapot tartanak a székesegyházban, a hívek pedig már az egyházmegye határain túlról is, szinte az ország minden részéből felkeresik a Győri Szűzanyát március egyik vasárnapján.

Az idei jubileumot a Győri Egyházmegye Mária-évvél ünnepli, ami országos jellegű lett a Püspöki Kar támogatásával. A Mária-év első programja már megtörtént február 2-án a *Családok Zarándoklatá*-val. A székesegyházban délelőtt Bíró László püspök, a család-pasztorációs bizottság vezetője mutatta be a szentmisét és prédikált. A főünnepség március 15-én, 16-án és 17-én volt, amelyen Clonfert püspöke, Mgr. John Kirby is résztvett és a Szentatya személyes küldötte, Gilberto Agustoni kardinális koncelebrált a püspöki karral. Július 5-én és 6-án az ünnepeket a Szűzanya fatimai jelenéseinek 80-ik évfordulójával kapcsolják egybe.

A magyar Mária-év jelmondatául Szent János evangéliumának szavait választották: "Az Ige testté lett" (Jn 1.,14). Így Jézus Krisztus áll az év középpontjában, ugyanakkor alkalom arra is, hogy megmutassa a Szűzanya igazi küldetését. Pápai Lajos, győri püspök, a következő

## Erdély címere

Erdély a középkorban nem volt önálló. Magyarországhoz tartozott, így saját címere is viszonylag későn kapott formát, csak Magyarország három részre szakadását követően a XVI. század végén jelennek meg forrásainkban.

Megjelenésétől kezdve Erdély szimbóluma mindvégig a három politikai "nemzet": a magyar, a székely és a szász jelképeiből alakult ki, amelyet a fejedelmek családi és tartományi címereikkel egyesítettek. A korai címerábrázolások közül Báthory Gáboré hasonlít legjobban a később megállapított és megállapodott változathoz. Hasonlóképpen családi címerüket szerepeltették Erdély címerképével együtt a többi erdélyi fejedelmek is, így Bethlen Gábor, I. és II. Rákóczi György, meg az utána jövők, sőt még II. Rákóczi Ferenc is.

Amikor Mária Terézia 1765-ben Erdélyt nagyfejedelem rangjára emelte, az ünnepi aktust megörökítő oklevél lefesti és leírja az új nagyfejedelem címérét is: a keskeny vörös pólyával vágott első kék mezőben vörös nyelvű, fekete sas emelkedik, felette arany naparc és fogyó ezüst holdsarló lebeg. Alsó mezőjében hét (4+3) vörös, ormos, kétablakos, kapus bástya van. A pajzs nagyfejedelmi korona nyugszik. Pajzstartók az Igazság álló- és a Jutalmazás ülő alegorikus nőalakjai. Ez a címer lényegében változatlanul érte meg napjainkat, mindössze a sást ábrázolták 1896 óta aranycsőrrel és karmokkal, s a növekvő félholdat változtatták fogyóra, tehát átfordították.



A nagyfejedelem hivatalos címere (1765)

Erdély címerének szimbolikája egyértelműen a három "uralkodó nemzetére" mutat. A szászok hét várának magyarázata, névcímereként eredetileg Erdély egészére utalt. Erdély német neve Siebenbürgen, és a latin Septem-castra: hét várat jelent. A magyarokat szimbolizáló fekete sas - a madarak királya - kezdetben uralmi címer lehetett. A nap és a félhold ősi asztrológiai jelképek, a XVI. századtól kezdve a székelységet szimbolizálják.

"Székely útkereső", Bertényi Iván cikke nyomán.

szavakkal zárta közleményét: "Szeretnénk, ha ez a Mária-év segítené a Szentatya látogatásakor elhintett jó magok növekedését és méltó kezdete lenne a 2000. évi nagy jubileumra való előkészületeknek".

Zárszóként csak azt az imát szeretném kifejezni, hogy a Magyarok Nagyszszonyának, a Szomorúak Vigasztalójának, valamint Szent Márton és Szent Adalbert közbenjárására a magyar nép mielőbb az európai közösségben találja meg otthonát, találja meg a krisztusi hitre alapozott belső egységét és békéjét.

London, 1997 február 15.

## A föld sója

A kereszténység, kiváltképpen a katolikusok ezredévi szerepével foglalkozik a "Föld sója" címmel nemrég megjelent, de máris nagy feltűnést, sőt megütközést keltő könyv, amely fejezetekre tagolt interjúkat tartalmaz Josef Ratzinger kúriai bíborossal. Az olasz helyzettel foglalkozó részeket a római sajtó címdalán közzétett cikkekkkel élte, illetve támadta - a kommentátorok politikai nézetének megfelelően. Míg a Repubblica meglegedett azzal, hogy közölte: Ratzinger bíboros törvényesíti a PDS-t (az újjászervezett volt kommunista pártot), a milánói Corriere della Sera szalagcíme már azt állította, hogy a bíboros áldását adja a posztkommunistákra.

Az újságírók ezúttal is jórészt azt olvasták a Peter Seewald által készített interjúorozatból, amit olvasni akartak - a többi alighanem figyelmen kívül hagyták. Ratzinger bíboros ugyanis valóban behatóan foglalkozott a jelenlegi helyzettel, megállapítva, hogy Olaszországban is érezeti hatását a polarizálódás. A kereszténydemokraták erősen a katolikus egységére építettek, hogy a politikai életben is egységesen lépnek fel. Ez a számítás nem vált be - állapítja meg a bíboros - mert a párt az elmúlt évtizedekben felőrlődött. A püspökkari konferencia ezért semleges álláspontra helyezkedett és mint a "Föld Sója" című kötetben megjelent interjúban Ratzinger bíboros ajánlja, a katolikusoknak - ha valamely pártba lépnek, - a politikai kérdésekben az etikai megfontolásra alapuló egységes felelősségvállalás szellemében kell dönteniük. Más szóval ki kell alakítani a pártok irányvonalától független, keresztény erkölcsi alapokra épülő konszenzust - nyilatkozta a bíboros és hozzáfűzte, hogy ez a megállapodás vonatkozik a posztkommunista PDS-pártra is, mert a régi irányzatú kommunista változatlanul ragaszkodnak a marxista elveikhez. Ezt a részt bizonyos sajtóorgánumok - önhatalmilag - úgy értelmezték, hogy a konzervatív irányzat képviselőjének tekintett Ratzinger bíboros jóváhagyta a nyitást a baloldal felé. Holott az interjú-kötetben ismételtlen leszögezte, hogy változatlanul érvényes az az álláspont, amely szerint a katolikus egyház semleges a pártokkal szemben és erre II. János Pál pápa is gyakran visszatér nyilatkozataiban és szentbeszédeiben.

Makváry György

### CLINTON ELNÖK A KLÓNOZÁSRÓL

"A klónozás nemcsak tudományos, hanem erkölcsi probléma is és az embereknek le kell mondaniuk arról a kísértésről, hogy helyettesítsék Istent" - mondotta Bill Clinton, az Egyesült Államok elnöke s egyúttal bejelentette, hogy megvonja az állami támogatást a klónozással foglalkozó tudósoktól. Ugyancsak megbízta az amerikai nemzeti bioetikai bizottságot, hogy tanulmányozza a kérdést és 90 napon belül nyújtson be javaslatokat a visszaélések megelőzésére. Az elnök maga, a bizottság állásfoglalását megelőzve a klónozási kísérletek megtiltása mellett döntött.

VR/MK

### MÁRIA ÉNEK

Mária, Mária, Mennyei szép virág,  
Kít áldva magasztal, Széles ez nagy világ.

Mária, Mária, Gyászban is fényesség,  
Árva magyaroknak Te vagy az ékesség.

Népének Erdélyből

## AZ ÉLET KÖNYVÉBŐL

### NÉMETORSZÁG KÖLN

A kereszttség szentségében részesült: TORDY Fülöp Dárió Gergely, T. Kornél és felesége Janine kisfiát 1996. december 27-én keresztelték a kölni Mindszenty Magyar Házban. Isten éltesse őt, szülei, nagyszülei és mindnyájunk örömeire.

### MÜNCHEN

**Keresztelések:** LÁNG Claudia Mónika, L. Attila és Mónika Ida kisleánya március 31-én valamint GÖNDÖR Brandon, G. Péter és Denise kisfia szintén március 31-én lettek a müncheni Damenstift templomban megkeresztelve.

**Halottaink:** LANG Arthur Richard, 70 éves korában elhunyt, temetése a müncheni Nordfriedhofban, LENGYEL László 82 éves korában elhunyt, temetése a müncheni Westfriedhofban, v. RADNÓCZY Elvira, 78 éves korában elhunyt, temetése a müncheni Nordfriedhofban volt. Az örök világosság fényeskedjék nekik!

### STUTTGART

**Halottaink:** Dr. GYULAY János, a temesvári volt piarista diákok ügyét is szívében viselő vendiák, 77 éves korában 1997 március 6-án Ludwigsburgban elhunyt. Temetése Ludwigsburg-Neckar-

vaihingenben volt március 10-én.

MISKOLCZY József 76 éves korában 1997 március 25-én Stuttgartban elhunyt. Temetése a Misszió hívei és a nagyszámú rokonság részvételével április 1-én volt Stuttgartban. A feltámadás és az örök élet reményében búcsúzzunk el tőlük.

### HALÁLOZÁS

Kölnben, 1997. február 26-án a nyugdíjban élő Zimándi Zoltán (Anton Z. Zillich) hunyt el 81 évesen. Kalocsán, 1942-ben szentelték pappá s nem sokára a Délvidéken, Monostorszegen majd Obecséren lett káplán. 1944-ben tábori lelkészként Németországba került, de már 1946-ban ismét a Délvidéken van: ő lett Kisszállás első kinevezett plébánosa, ezután 1966-ban Vaskútra kapott kinevezést. 1972 nyarán Németországba távozott. Oberneunkirchen-ben majd Niederhöcking-en lelkészkedik. 1983-ban nyugdíjasként Kölnben telepedett meg. 1992 Pünkösdjén Schönberger József paptársával együtt tartották aranymiséjüket Kisszálláson. Mindkettőjük ez alkalommal tb. főesperesi címet kapott. Zimándi Zoltánt március 5-én temették a gyászmise után a Köln-Bocklemünd sírkertben.

## Március 15-i ünnepély Münchenben

Az ünnepséget – a több mint 25 éves hagyományoknak megfelelően – a Bajországi Magyar Tartományi Szövetség rendezte az egyházi és a társadalmi intézmények és szervezetek támogatásával. Detre György elnök bevezetőjében visszaemlékezett az elmúlt őszi nagyjelentőségű ünnepélyére, amelynek rendkívüli jelentőséget adott Tempfli József és Tőkés László nagyváradi püspök urak részvétele. Püspök László főkonzul úrnak külön is megköszönte az akkor kifejezett nagyvonalú és hathatós közreműködését és támogatását.

A főkonzul úr beköszöntőjében beszámolt azokról a külpolitikai reményekről és eredményekről, amelyek az őszi romániai választások nyomán és a magyarságot képviselő politikai szervek kormányzásba való bekapcsolódása következtében a jövőre nézve is remény-

keltők.

Az ünnepi beszédet a szövetség alelnöke, Tihor Péter tartotta. Érdekes párhuzamot vont a Kossuth és Széchenyi vezette magyar élet és a mai magyar élet között, sajnos a valóságnak megfelelően, nem a mai javára.

A kulturális részében Hollai Hehs Ottó irodalmi összeállítást adott elő, melyet a "Nemzeti dal"-al fejezett be. Ezután Detre Elisabeth Bartók Béla "Sonatina"-ját adta elő zongorán: nagyon átérzéssel szavalta Illyés Gyula "Haza a magasban" c. versét, a "Regős" néptánc-együttes szatmári táncaival, Durku Csilla és Pista vezetésével, megint kitett magáért.

A közönség meghatottan tapsolta meg Tollas Tibort, hazai kitüntetésé alkalomból. Az ünnepély a Himnusz éneklésével zárult.

dgy

## HÍREK – ESEMÉNYEK

### AZ EGYHÁZ A KLÓNOZÁS ELLEN

Az Osservatore Romano február 27-i számában P. Gino Concetti, a lateráni Pápai Egyetem teológusa sürgeti, hogy az egyes államok minél előbb hozzanak az emberi klónozást megtiltó törvényt. A tudományos kutatásnak és kísérletezéseknek is vannak áthághatatlan korlátai, amelyek nem pusztán az etika, hanem a természet rendjéből is fakadnak. A Hittani Kongregáció "Donum vitae" kezdetű dokumentuma kifejezetten leszögezi, hogy az emberi lény előállítására irányuló kísérletek nem egyeztetettek össze az erkölccsel, mivel ellentétben állnak mind az utódnemzés, mind a házastársi kapcsolat méltóságával. A dokumentum félreérthetetlenül kimondja az élet átadásával kapcsolatos törvényt, amelynek házasságon belül, házastársi aktus révén kell megtörténnie. Bármely ettől eltérő módszer elfogadhatatlan, mivel ellentmond Isten teremtő tervének és sérti a személy és a házasság méltóságát. Sürgetően szükség van arra, hogy - az Európa Parlament 1989 március 16-i határozatainak értelmében - az egyes ál-

lamok haladék nélkül hozzanak olyan törvényt, amely megtiltja az emberi klónozást. VR/KAP/MK

### KITÜNTETÉSEK

Angelo Acerbi érseknek, a Szentszék budapesti apostoli nunciúsának, Göncz Árpád köztársasági elnök a Magyar Köztársasági Érdemrend Középkeresztjét adományozta Magyarországnak és a Vatikán közötti diplomáciai kapcsolatok helyreállításában és fejlesztésében kifejtett tevékenységéért. A kitüntetést az államfő a Parlamentben nyújtotta át Acerbi érseknek. 1945 után ő volt az első szentszéki nuncius Magyarországon. Nemrégiben került Hollandiába, ott folytatja diplomáciai munkáját.

\*

Ugyancsak a Magyar Köztársasági Érdemrend Középkereszt kitüntetésében részesült Keresztes Szilárd hajdúdorogi megyéspüspök. Békés Gellért pannonhalmi bencés szerzetes, a római Szent Anzelm Egyetem ny. professzora, tudományos, pedagógiai és irodalmi munkásságának elismeréseként Széchenyi-díjat kapott. ■

## 39. Magyar Pax Romana Kongresszus

Pannonhalma 1997 március 31-április 5

"Merre mégy, Uram, merre követhetünk téged?" Péter apostol kérdését kétezer év óta újra és újra felteszik a krisztushívők. Ez a kérdés volt a Magyar Pax Romana Fórum idei kongresszusának eszmei vezérfonala is, jelezvén, hogy a helyes krisztuskövetés előfeltétele a "zarándok nép" helyzetérzékkel, -értékelő képességének és szívbéli nyíltságának állandó karbantartása. A keresztény értelmiség kötelessége, hogy e kérdést, s a hitét érintő kérdések sokaságát minden időben megfogalmazza és föltegye.

A Magyar Katolikus Püspöki Kar szociális körlevele nyomán a régióban élő magyar katolikusok köreiben érezhetően fokozódik a keresztény küldetés újraértelmezése iránti igény. Miközben a katolikus egyház felkínálja szolgálatát a magyar társadalomnak, nem mulaszthatja el a számvetést önmagával, nem halogathatja helyzetét, állapota reális felmérését és tudósítását. Mindezek alapján különösen sürgetően vetődik fel a magyar katolikus egyház belső szellemi-lelki-erkölcsi megújulásának szükségessége, amelynek előfeltétele a belső nyilvánosság, a felelős értelmiségi reflexió esélyeinek, az egyházon belüli dialógus fórumainak megteremtése.

Ezt szolgálja évről-évre a Magyar Pax Romana Fórum, amikor helyzetelemzése a valósággal való szembesülése, az igazság feltárása és kimondására, együttgondolkodásra és együttrendezésre hívja barátait, a Krisztus követésére különféle módokon elkötelezett keresztényeket.

A kongresszus előadásainak súlypontját az agglomeráció-szellemiségű egyházi megújulás hazai feltételrendszerének számbavétele képezte. A közös munkát neves hazai és külföldi teológusok, filozófusok, közgazdászok, szociológusok és más tudományágak szakértőinek előadásai vezették be.

Az első napon "Felismerni az idők jeleit" zsinati jelmondat értelmében globális helyzetelemzésre, világjelenségek, trendek, regionális és ágazati szinteken jelentkező világméretű folyamatok feltárása volt a téma. A kérdések vizsgálatánál nyilvánvalóvá vált, hogy a világban megmutatózó bármilyen jelenségek az "idők jelének", azaz olyan prófétai üzenetet hordozó tények tekinthetnek a keresztények, amelyet tanulmányoznunk kell, s amelyre választ kell adnunk, hiszen a világ Isten szeretetének megnyilvánulása. A társadalmi, politikai, gazdasági, ökológiai világproblémák és jelenségek elemző feltárása mellett az előadók nem mulasztották el a keresztény egzisztencia kérdéseit felvetve hangsúlyozni, hogy a keresztény embernek minden régióban, minden társadalomban és minden élethelyzetben az a feladata, ahogy a valóság helyes értékelésével, az igazság alázatos belátásával hiteles személyként legyen jelen és szolgálja Krisztust embertársiban.

A globális jelenségek vizsgálatát annak elemzése követte, hogy "Mit mond a Lélek az egyháznak" (Jel, 2,7) azaz, a jelek felismerésében hol tart ma a katolikus egyház Magyarországon. Teológusok szóltak a hit alapfogalmainak jelentésváltozásairól, a hittartalmak értelmezésének problémáiról és lehetséges új útjairól, a teológia-filozófia-szociológia diszciplínaris kapcsolatrendszeréről, a tapasztalati istenkép és a kinyilatkoztatott istenfogalom viszonyáról, a hit és a

tudomány kapcsolatáról, a modern ember önértelmezésének feszültségeiről.

A szociológus az egyház és a világ viszonyát elemezve a reális helyzetértékelés halaszthatatlanságát hangsúlyozta, az egyházi társadalom struktúráját és működését vizsgálva pedig azokra az alapvetően defenzív, az egyházat küldetése teljesítésében akadályozó magatartásformákra hívta fel a figyelmet, amelyek a további elszigetelődés irányába hatnak. A keresztény egzisztencia és életstratégiák lehetőségeit taglalva különös jelentőséggel szólt a helyes keresztény identitás és a különböző szinteken és funkciókra szervezett keresztény közösségek kialakításának felelősségéről. Csakis ezek helyes mértéke tudja megalapozni a keresztény tanúságtétel esélyeit.

A vallás szociológiailag mérhető helyzetének feltárása mellett – szintén szociológiai reflexió által – kapott méltó súlyt a hit kifejezésének eszközeivel, a szentségi gyakorlat válságaival, a személyes hit és a közösségi kifejezésformák között feszülő, még a megfogalmazást is gyakran kerülő problémákkal foglalkozó kérdések csoportja. A tények világos látása, értékelése és tudatosítása, a krízisek oknyomozó elemzése elodázhatatlan. Halaszthatatlan és gyökeres változásokra van szükség az Ó- és Új-szövetségi könyvek tartalmának és a katolikus egyház tanításának interpretálása, a krisztusi tanítás lényegi és változó elemeinek megkülönböztetése, az egyházi kommunikáció nyelvhasználata, a hagyományhoz való viszony, az egyházban meglévő szerepek és magatartásformák tisztázása terén. Szükséges az egyházon belüli nyilvánosság fórumainak megteremtése, a hivatalt viselők és a "hívők" szolidaritásainak, testvérségének megvalósulása.

Ahhoz, hogy egyházunk betölthesse küldetését korunkban, meg kell szabadulnia félelmeitől és felelős személyek közösségeinek hálózatává kell válnia.

Az egyházszervezet különböző szintjein megfogalmazott evangelizációs stratégiák és a pasztorációs gyakorlat példáinak bemutatása a struktúrák átjárhatóságára, a szakismeretek és az eljárás tudás fontosságára, a személyes felelősségre és a közösségek szerepére hívta fel a figyelmet. A másként hívőkhoz és a távol állókhoz való viszony kialakításánál az egyháznak figyelemmel kell lennie a plurális társadalom sajátosságaira. Az értelmiségi életstratégiák meghatározó eleme legyen az objektív pozíció és a reflexióra való készség, kialakulásukban pedig mindig az adott élethelyzet legyen az irányadó.

A konferencia utolsó napjának kérdésére "Mit tegyünk hát, testvérek?" (Ap csel 2,37) Új kezdeményezések, modellértékű műhelyek, közösségek bemutatkozása adta meg a választ. A magyar katolikus értelmiség – meghívása természetének megfelelően – a különböző lelkeségi mozgalmakban, kisközösségekben, egyházközösségekben és imacsoportokban erősítve egymást van jelen a társadalom minden szintjén, s a közigazgatásban, a nevelés és felnőttképzés intézményeiben, a sérültek, az elesettek, a legkisebbek szolgálatában áll készen az Úr felszólítására: "Te kövess engem!" (Jn 21,22)

Szöllőssy Ágnes

## APRÓHIRDETÉSEK

MAGYAR BOROK, PÁLINKÁK  
NAGY VÁLASZTEKÉBEN!

Olesó áron raktárról - kérje árlístánkat!  
JOSEF UDVARHELYI Tel.: (0911) 4 72 01 50.  
KEPLERSTR. 2, D-90478 NÜRNBERG

**XI. Kerületben** a Feneketlen tónál 120 m<sup>2</sup>-es és Kamaraerdőn 200 m<sup>2</sup>-es lakások bútorozottan vagy üresen kiadók.  
(D) 0049-711-889 33 39 / FAX: 889 52 30.  
**Magyarország festői környezetében épülő nyugdíjas telepen 30-46 m<sup>2</sup>-es apartmanok, 54.000,- DM-től eladók!** Ápolás, étkezés és orvosi kezelés megoldott. Részletes felvilágosítás: Biró-Rohrbacher Építési Vállalkozók, D-94469 Deggenhof, Loh Str. 6 vagy D-94526 Metten, Utto Str. 6.

**Budán** közel a várhoz és a metróhoz, modern garzonlakás hazalátogatónak kiadó. Telefon: 01 341 46 24 vagy 091 743 20 34 (Svájc)

**Budai** kertés villában újonnan kialakított két-szobás és másfélszobás, bútorozott komfortos lakás kiadó 40 DM/lakás /naponta. Hosszabb időre engedmény! Parkolás zárt kertben, Telefon: 00-36 1 202 30 25.

**BEATRIX PANZIÓ** H-1021 Budapest, Szeher út 3. Tel./Fax: 0036-1-1763 730 és telefon 0036-1-2750 550. Szeretettel várjuk szállodánkban, mely harmadszor nyerte el az „Ev panziója” díjat! Családi légkör, zöld övezetben, de közel a centrumhoz. Szállodai színvonal - zárt autóparkoló.

**ANNEMARIE SCHWARZ** hitese tolmács és fordító, magyar-német és német-magyar fordítást és tolmácsolást vállal (szépirodalmi szöveget is). D-40479 Düsseldorf, Camphaustr. 14. Tel.: (0211) 44 22 40. Fax: (0211) 44 28 16.

**Közíró** tétetik, hogy a kormány bánatára megjelent ADI POP: „Fények a Szívemből”

## A SIKER KULCSA

**Biztos a nyugdíja? Gondoljon a jövőre!**

Vagyont gyűjteni az állam segítségével a legelőnyösebb.

**Investáljon** Németország fővárosában, **Berlinben**. Szolid, ajánlatainkkal komoly érdeklődőknek készségesen szolgálunk. Család-, építési és nyugdíj-életakarékoskodási szerződés tanáccsal szívesen rendelkezésre állunk. **Tel./fax: 0049/8332/6428.**

**Közép Németországban** élő magyar-német születésű zenésznő 50 / 60, ezen az úton művelt élettársat keres. Jelige: „Jövő”.

## „TÉTENY” Ungarische Spezialitäten

Kreitmayrstr. 26 - 80335 München  
Telefon: (089) 1 29 63 93.

Badaecsonyi Szürkebarát	7,80
Debrői Hárslevelű	6,80
Etyeki Chardonnay	8,80
Alföldi Olaszrizling	6,50
Alföldi Kékfrankos	6,50
Villányi Rosé, Kékóportó	8,80
Villányi Kékfrankos	9,80
Villányi Cabernet	10,80
Egri Bikavér	9,50
Egri Leányka	7,50
Tokaji Szamorodni	12,50
Tokaji Asszú 3 puttonyos	14,50
Tokaji Asszú 4 puttonyos	17,00
Tokaji Asszú 5 puttonyos	20,50
Kecskeméti barackpálinka	29,00
Unikum	29,00
Egri cseresznyepálinka	25,50
Császárkörte	21,50
Diólikőr	0,5 liter 14,50
Címeres barackpálinka	33,00
Sárgabarack-, Málnalikőr	0,5 liter 13,50
Tarhonya, kocka, laskatészta	1 kg 7,00
Május-, véres hurka, dísznócsaj	13,00
Tokaszalonna	15,00
Füstöltzalonna	12,00
Friss kolbász	15,00
Házi kolbász	15,00
Téliszalámi	33,00
Szegedi szalámi	30,00
Csabai, Gyulai	27,00
Üvegárut nem szállítunk!	

KIADÓHIVATALUNKNÁL KAPHATÓ  
VIDEOKAZETTÁK:

<b>Teréz - egy közlünk</b>	DM
35 perces film, megjelent Lisieux-i Szent Teréz halálának 100. évfordulójára. VHS-PAL	25,00
<b>Árpád-házi Szent Erzsébet élete</b> magyarul vagy németül,	
40 perces film, VHS-PAL	25,00
<b>Lourdes</b>	
50 perces film, VHS-PAL	30,00
<b>Lourdes-i csodák és gyógyulások</b> Dokumentumfilm hat csodásan meggyógyulttal. 90 perc, VHS-PAL	30,00

## KAZETTÁK:

<b>Lourdes és az evangélium, vigasztalások.</b> Rádiós magyar nyelvű kazetta, 60 perc	10,00
<b>Lourdes-i üzenet - elmékedések</b> dr. Szabó József összeállítás	10,00

## KÖNYV:

<b>Lourdes - Bernadett nyomdokain</b> (kb. 140 színes képpel)	25,00
Megrendelhető: Ungarische Katholische Delegatur Redaktion Életünk Landwehrstr. 66, D-80336 München	

**A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy rövidítsen a beküldött írásokon, leveleken.**

címűCD-je 18 csodálatos dallal, többek között „Értük szól azóta a déli harangszó”; Magyar ismeretlen ha most felébrednél; Nincs már csak jó madár; Kiskirályok; Mert ez a birka minden; Parazita induló stb..A 1,5 órás műsor minden nemzeti érzésű magyarnak csodálatos élmény. Hazatelepülőknek vagy Magyarországon, vállalkozni kívánók számára elengedhetetlen előtanulmány. **Mindenki** számára érthető, fülbemászó könnyű dallamok csipős nyelvű szöveg, jó szórakozás. Megrendelhető: UNGARBLUES MUSIKVERLAG, Eva Jaggi, CH-4705 WANGEN a/A., Friedberg Str.8. Ára: SFR 15,- + portó.

NYARALÓJA A BALATONNÁL?  
LAKÁSA BUDAPESTEN?

**Bízta Partner BT-re a gondozását!**

Érdekel? Kérjük hívjon fel.

Tel.: (H) 0036-83-313 580 (Keszthely)

Tel.: (D) 0241-531 53 (Aachen, Németország)

**Székesfehérvár** belvárosában 53 m<sup>2</sup> elsőemeleti, telefonos, felújított, aug. 30-án beköltözhető lakás eladó. Ár: 20 ezer kanadai dollar vagy bútorzattal: 30 ezer kan. dollar. Érdeklődni: 011-36-22-329-191 telefonon vagy Torontóban máj. 30-ig. 416-447-6040. számon.

**Ohajtana-e** mint hazatérő/nyugdíjas a Balaton közelében egy bungalowban élni? 8 bungalowban és 64 személy részére. Egy lakrésze ca. 60 nm (1-2 személynek), bútorozva, tv-vel. Lakbér: SF 1.100,- ill. egyenlő más valuta v. Ft.-ban. (Nemzeti Bank napi kurzus) mellékköltségekkel. A bér tartalmaz 3 étkezést, telefonkészüléket (automatikus segélykerővel, takarítást és 24 órán át egészségügyi ügyelettel. Letét: 2 havi lakbér. Más befektetése nincs! Orvosi rendelő, fodrász, üzletek, kiosk, társalgó, billiard a területen. Részletes felvilágosítás: **ARCHITEKTURBÜRO SCHOTTKE**, D-78315 Radolfzell, Tel. 0049-7738/5111, Fax 0049-7738/5056 (németül) vagy CH-8052 Zürich, Buhrein 3. Telfon/fax: (CH) 0041 - 01/301 42 84 (magyarul vagy más nyelven).

**Szentendrén**, zárt udvarban 70 m<sup>2</sup> ház Garázssal, pincével kiadó. Gázfűtés, telefon, TV... -Minden igényt kielégítő berendezés, gépészet, ágynemű, edények stb. Napi bér 40 DM. Erd.: Telefon: (CH) 0041/232 18 40 Szőke, (H) 0036/1/1567-413 Foris, este.

**ERDELYI** hazautazók! Szállás félúton Győrnél. Fűrdőszobás falusi Penzió 12.- DM, Szárföld. Telefon:(H) 0036-96-252 158, délután 5-től. Veress.

**Székesfehérvár** belvárosában 53 nm, 3 szoba, konyha hallos, felújított lakás- teljes új bútorzattal Can.\$ 29.999-ért eladó. 1977 augusztusában beköltözhető. Bevásárlási központ, Iskola, templom, buszközpont csak néhány percre. Tel.: Máj. 25-ig Toronto - 416-477-6040, Székesfehérvár-0036 /22/ 329-191.

**50-éves gyakorlott ápoló- és házvezetőnő**, idős bácsi vagy néni gondozását vállalná Münchenben (Oberföhring, Unterföhring, Bogenhausen) vagy Bécsben. Cím: Polák Agnes, D-81925 München, Fr. Wolter Str. 34.

**Siófok-Kiliti**, 600 négyzetgöles szőlőskert, télen is lakható új házzal eladó. Tel: 0036/84/32 27 42.

**Vecsenyusztán** - Zirc, Pannonhalma között - egy kis kastélyocskó (5 szoba, konyha, fűrdőszoba) bérelhető, lökvedelők számára (4 állóhely). Erd.: Dr. Monspart László, H-8439 Sikátor, Vecsenyusztán.

## MAGYAR NYELVŰ SZENTMISÉK

**Kedves Olvasóink,** időnként közlünk a magyar lelkészségek telefonszámát és címét, ahol érdeklődni lehet a szentmisék helye és ideje után.

## NÉMETORSZÁG

**Aachen-i Egyházmegye:**  
**Misézó helyek:** Aachen, Mönchengladbach, Krefeld.

Erd.: Ft. Szigeti István, Vinzenzstr. 5, D-52078 Aachen, Tel.: (0172)248 63 26.

**Augsburg-i Egyházmegye:**  
**Misézó helyek:** Augsburg, Kempten.

Erd.: Ft. Fehér István, Ung. Kath. Misson, Oberföhringer Str. 40,

D-81925 München, Tel. (089)98 26 37, 982638

**Bamberg-Eichstätt-Regensburg-i Egyházmegye** nürnbergi székhellyel:

**Misézó helyek:** Bamberg, Coburg, Ingolstadt, Landshut, Nürnberg, Regensburg, Straubing.

Erd.: Ft. Bárány József, Ung. Kath. Misson, Tuchergartenstr. 2/A,

D-90571 Schwaig, Tel.:(0911)507 57 96

**Essen-i Egyházmegye:**

**Misézó helyek:** Duisburg, Oberhausen, Bochum,Essen, Neukirchen-Vluyn, Moers, Mülheim.

Erd.: Ft. Major Márk, Ung. Kath. Misson, Steeler Str. 110, D-45139 Essen, Tel.: (0201) 28 47 40

**Freiburg-Trier-Speyer-i Egyházmegye** offenburgi székhellyel:

**Misézó helyek:** Mannheim, Offenburg, Kaiserslautern, Trier, Saarbrücken, Freiburg, Baden-Baden, Karlsruhe, Pforzheim, Freiburg, Strasbourg, Mulhouse, Colmar.

Erd.:Ft. Dr. Szabó József, Ung. Kath. Misson, Straßburger Str. 39,

D-77652 Offenburg, Tel. (0781) 268 36

**Berlin-i és Hamburg-i Főegyházmegye, Hildesheim-i Egyházmegye:**

**Misézó helyek:** Berlin, Hamburg, Kiel, Lübeck, Braunschweig, Bremen,

Erd. Hamburgban: Ft. Rasztovácz Pál, Ung. Kath. Misson, Holzdam 20,

D-20099 Hamburg, Tel.:(040)24 60 49

Erd. Berlinben: Nagy Iván, Ung.Kath. Kirchengemeinde Szent Erzsébet, Bundesallee 108, D-12161 Berlin, Tel.:(030) 859 23 95, Fax: (030) 851 25 93.

**Pihenjen nálunk Balatonnál Csopakon. Családiház 2-7 személynek nyugodt helyen olcsón kiadó. Tel.: 0036/1/368 48 93 (H).**

**Velencei tó** mellett, Agárd központjában, nyaraló kiadó 7-8 személy részére a nyári hónapokban, napi 120 SFR-ért. Tel.: 0041/21/808 59 09, 0041/89/210 72 29.

**Magyarországon Négyes községben** 5082 m<sup>2</sup>-es telken régi típusú lakás melléképületekkel eladó. Tel.: 0036/49/33 90 76 Vince János.

**43/168/66 független**, vidám, jöme megjelenésű, intelligens, háziasszony társat keres. Jelige: "Magyaros ízek"

*Ha Ön Magyarországon szeretne letelepedni, ott nyugdíjasként élni, ha Ön ott kíván új egzisztenciát teremteni, ha Ön nyaralót szeretne, forduljon hozzánk!*  
*Mondja el kívánságát!*  
*Mi felkutatjuk és megvalósítjuk vágyait, álmait!*  
**RENDEKIVÜL KEDVEZŐ ÁRAJÁNLATOKKAL VÁRJUK ÖNT**  
**EUROKONTAKT**  
*Internationale Handels - Agentur*  
**A MAGYARORSZÁGI INGATLANOK SPECIALISTÁJA**  
*Tel/Fax: (D)-07431/2516*

**Visegrádon** a Dunakanyarban 1295 m<sup>2</sup> panorámás építési telek eladó. Tel.: (DK) 0045/32 51 11 46, (H) 0036/1/176 02 37.

**47 éves/173 magyar** festő-szakmunkás megismerkedne házasság céljából, csinos, szimpatikus hölgyvel 35-45 éves korig. Fényképes válaszleveleket a kiadóba "Boldogok leszünk" jellegre kérek.

**Balaton** északi partján Szigligeten, a stranddal szemben, körpanorámás 5 szobás villa teljes felszereléssel 1500m<sup>2</sup> gyümölcsösben bérebeadó, tel./fax: 0036/1/213 94 83.

**Budapest** Király u.-i 98 m<sup>2</sup> 2,5 szobás egyedi, gázfűtéses, I. emeleti, utcai, telefonos lakás eladó. Irány ár: hetvenöt ezer DM. Erd.: 0036/72/457 033, este.

**Magyar középkorú nő Bécsben** heti 2-3 alkalommal takarítást vállal vagy gyermekekre vigyázna. Kevés német nyelvtudással. Érdeklődni este: 76 88 574.

**Aki kedvezően** szeretné tölteni szabadidejét Ausztria legszebb táján, nyáron avagy télen, írjon "Meleg otthon" jellegre a kiadóba.

**Budapestben**, az V. kerületben kisméretű, felújított apartman 65.000 DM-ért eladó! Tel.: 0036 /1/ 374 731. (D) 0049- 671-71 841.

## Köln-i Főegyházmegye:

**Misézó helyek:** Köln, Longerich, Bonn, Düsseldorf, Wuppertal.

Erd.: Ft. Bereczki Béla, Ung. Kath. Mission, Thieboldgasse 96, D-50676 Köln, Tel.:(0221)23 80 60

**Mainz-Limburg-Fulda-i Egyházmegye** frankfurti székhellyel:

**Misézó helyek:** Frankfurt-Rödelheim, Mainz, Wiesbaden, Darmstadt, Giessen.

Erd.:Ft. Takács Pál, Kath. Ung. Gemeinde, Ludwig-Landmann-Straße 365,

D-60487 Frankfurt, Tel.:(069)24795021

**München-Freising-i Egyházmegye:**

**Misézó helyek:** München, Rosenheim.

Erd.: Ft. Dr. Cserhádi Ferenc, Ung. Kath. Mission, Oberföhringer Str. 40,

D-81925 München, Tel.: (089) 98 26 37, 98 26 38, FAX: (089)98 54 19.

**Münster-Paderborn-Osnabrück-i Egyházmegye:**

**Misézó helyek:** Hagen, Menden, Arnsberg, Osnabrück, Bielefeld, Marl, Münster.

Erd.: Ft. Bagossy István, Ung. Kath. Mission, Middelfeld 24,

D-48157 Münster-Handorf, Tel.:( 0251)326501

**Passau-i Egyházmegye:**

**Misézó hely:** Passau.

Erd.:Ft. Szabó Árpád, Kirchen-platz 1, D-94032 Passau, Tel.:(0851) 24 96.

**Rottenburg-Stuttgart-i Egyházmegye:**

**Misézó helyek:** Stuttgart, Heilbronn-Horkheim, Balingen-Frommern, Ludwigsburg, Böblingen, Reutlingen, Schw. Gmünd, Eislingen.

Erd.:Ft. Horváth János, Pfizerstr. 5, D-70184 Stuttgart, Tel.:(0711)236 91 90, FAX: 236 73 93

**Konstanz, Markdorf, Weingarten, Heidenheim, Friedrichshafen, Singen, Munderkingen, Ulm, Schwenningen, Biberach, Bad Waldsee, Leutkirch:**

Erd.: Ft. P.Gyúrás István SJ, Irmentrudst. 14/B, D-88250 Weingarten, Tel.: 0751/586 76

**Würzburg-i Egyházmegye:**

**Misézó hely:** Würzburg.

Erd.: Ft. Dr. Kocsik Endre, Kardinal-Döpfner-Platz 7, D-97070 Würzburg, Tel.: (0930) 3862 43, 173 78

## ● HIRDETŐINK FIGYELMÉBE! ●

Hirdetéseket csak a hirdetési díj befizetése után közlünk!

## ÉLETÜNK

Szerkesztőség és kiadóhivatal  
**Magyar Katolikus Főlelkészeti Landwehrstr. 66 • 80336 München**  
Telefon: (089) 5 32 82 88  
Telefax: (089) 5 32 82 45 / 5 43 81 47  
Felelős kiadó:  
a Magyar Katolikus Főlelkészeti Főszerkesztő: dr. Cserhádi Ferenc  
Felelős szerkesztő Fejős Ottó  
A szerkesztőbizottság tagjai:  
dr. András Mária †, dr. Bogay Tamás †,  
Boór János, dr. Frank Miklós, Ramsay Győző, Szamosi József (olvasó és tördelő szerkesztő) és Vincze András.

Redaktion und Herausgeber:  
Ungarische Katholische Delegatur  
Landwehrstr. 66 • D-80336 München  
Telefon: (089) 5 32 82 88  
Telefax: (089) 5 32 82 45 / 5 43 81 47  
Chefredakteur: Dr. Cserhádi Ferenc  
Verantw. Redakteur: Ottó Fejős  
Abonnement: DM 25,00 pro Jahr und nach Übersee mit Luftpost DM 40,00

## ELŐFIZETÉS:

Az Életünket a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét, náluk is kell előfizetni! Tengerentúlra, vagy ahol nincs magyar lelkész,

oda a kiadóhivatal küldi az újságot.  
1 példány ára: 2,50 DM  
Előfizetési ár egy évre DM 25,00 vagy ennek megfelelő valuta.  
Tengerentúlra légipostával DM 40,00  
Lapzárta minden hónap 10-én.  
Hirdetéseket csak 10-ig fogadunk el.  
Postbank Niederlassung München:  
Konto-Nr.: 606 50-803 - BLZ 700 100 80  
Kath. Ungarnseelsorge, Sonderkonto „Életünk“.

Erscheint 11 mal im Jahr.

Druck: AMPER DRUCK GmbH  
WERBE-DRUCK Verlag Hammerand GmbH  
Hasenheide 11  
D-82256 FÜRSTENFELDBRUCK  
Telefon (0 81 41) 61 01 20  
Telefax (0 81 41) 60 01 28

## HIRDESEN AZ ÉLETÜNKBEN

Hirdetési díjak 1996 január 1-től:

Apró-, házassági-, általános hirdetés	DM
ára soronként (kb. 40 betű)	7,00
Jelige őrtoával	7,00
Külön kívánságokat esetenként árazunk.	
Üzleti-, nyereséges hirdetések soronként	10,00
Nagybetűs (kétsoros) sor	20,00
Kéthasábos hirdetés az összeg kétszerese.	
Egymásutáni háromszori hirdetés esetén	10 % kedvezmény
Egymásutáni hatszori hirdetés esetén	20 % kedvezmény
Egy évi hirdetés esetén	25 % kedvezmény.
Hirdetések határideje minden hónap 10-e, befizetve!	

A HIRDETÉSEK SZÖVEGÉÉRT, STÍLUSÁÉRT A SZERKESZTŐSÉG NEM FELEL!

## HIRDETŐINK FIGYELMÉBE!

Befizetéseket és átutalásokat postacsek kontónkra kérünk! Kath. Ungarn-Seelsorge München - Sonderkonto: Postbank München, Konto-Nr.: 606 50-803., BLZ 700 100 80.

EURÓPAI, NÉMETORSZÁGI  
OLVASÓINK FIGYELMÉBE!

AZ ÉLETÜNK előfizetési árát kérjük helyi t e r j e s z t ő i n k k e l (misszióinkkal) rendezni! Csak a kiadóhivatalból postázott újságok előfizetését kérjük az „Életünk” müncheni postabank számlájára befizetni.

A szerkesztőség

AMERIKAI ÉS KANADAI ELŐFIZETŐINK  
FIGYELMÉBE!

Az ÉLETÜNK előfizethető terjesztőnkél: Joseph DANI, # 18-505 Edmonton Tr. NE AIR-DRIE, Alberta T4B 2J2. Canada. A címére küldött csekken feltüntetendő: „Életünk”. Kérjük szíveskedjenek a fenti címre, ne Münchenbe küldeni a csekkeket. Itt egyenkénti